

PAPER DETAILS

TITLE: İlkokulda Sosyal Katilim Becerileri Üzerine Durum Çalışması

AUTHORS: Vedat AKTEPE,Pelin EREN

PAGES: 653-700

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2492919>

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi

ISSN: 2147 - 1037

A Case Study on Social Participation Skills at Primary School

Vedat Aktepe
Pelin Eren

Article Information

DOI: 10.29299/kefad.1132282

Received: 17.06.2022

Revised: 26.10.2022

Accepted: 26.04.2023

Keywords:

Primary School,
Social Participation Skill,
Primary School Teacher,
Skill,
Student.

Abstract

This research was conducted to determine the views of primary school teachers on social participation skills at primary school. As one of the qualitative research designs, case study was used in the research. While determining the study group of the research, criterion sampling, one of the purposeful sampling methods, was used, and the study was conducted with primary school teachers working at a primary school. Data were collected through a semi-structured interview form and analyzed with descriptive analysis method. According to the results of the research, the teachers defined the concept of social participation as participating in social life, socialization, social acceptance, collaboration, learning by doing, self-expression, living together and adapting to a new community. The reasons such as technology addiction, time constraints, financial problems, curriculum density and emphasis on teaching rather than training, especially the reasons stemming from the students themselves and their families, are seen as obstacles to social participation skills. In order to improve social participation skills at schools, teachers recommend doing social, artistic and sports activities for active participation, increasing students' motivation and self-confidence by giving them responsibility according to their interests and abilities, and designing school environments in accordance with social participation activities.

İlkokulda Sosyal Katılım Becerileri Üzerine Durum Çalışması

Makale Bilgileri

DOI: 10.29299/kefad.1132282

Yükleme: 17.06.2022

Düzeltilme: 26.10.2022

Kabul: 26.04.2023

Anahtar Kelimeler:

İlkokul,
Sosyal Katılım Becerisi,
Sınıf Öğretmeni,
Beceri,
Öğrenci.

Öz

Bu araştırma, ilkokulda sosyal katılım becerisine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu belirlenirken, amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklemeden yararlanılmış, bir ilkokulda görev yapan sınıf öğretmenleri ile çalışma yapılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak veriler toplanmış, veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmanın sonucuna göre, öğretmenler sosyal katılım kavramını sosyal hayata katılma, sosyalleşme, toplumda kabul görme, birlikte çalışma, yaparak yaşayarak öğrenme, kendini ifade etme, bir arada yaşama ve topluma uyum sağlama şeklinde tanımlamışlardır. Öğrencilerin sosyal katılım becerilerini öğretmenler çoğunlukla yetersiz bulmaktadır. Öğrencilerin kendinden ve ailesinden kaynaklan sebepler başta olmak üzere, teknoloji bağımlılığı, zamanın kısıtlı oluşu, imkânsızlıklar, maddi sorunlar, müfredat yoğunluğu ve eğitimden çok öğretime ağırlık verilmesi gibi nedenler sosyal katılım becerisinin önündeki engeller olarak görülmektedir. Sosyal katılım becerisinin okullarda geliştirilmesine yönelik olarak; aktif katılıma yönelik sosyal, sanatsal ve spor faaliyetlerinin yapılmasını, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre sorumluluk verilerek motivasyon ve özgüvenlerinin artırılmasını ve okul ortamlarının sosyal katılım faaliyetlerine uygun olarak tasarlanmasını öğretmenler önermektedir.

Sorumlu Yazar: Vedat Aktepe, Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Türkiye, vedat.aktepe@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0001-5259-9340.

Yazar2: Pelin Eren, Uzman Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, Türkiye, pelineren51@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9463-743X.

Atıf için: Aktepe, V. & Eren, P. (2023). İlkokulda sosyal katılım becerileri üzerine durum çalışması. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 653 – 700.

Giriş

Birey sosyal yaşam içerisinde var olabilir ve varlığını sürdürebilir. Sosyal yaşam ise, kişinin çevresiyle etkileşimi ile mümkün olabilmektedir. Bu etkileşim sayesinde birey çevresindeki olumlu veya olumsuz davranışları görerek, değerlendirerek gelişimini tamamlayabilir ve toplumda yer edinebilir. Bireyin toplumda yer edinmesini, gelişmesini ve mutlu olmasını sağlayan temel unsurlardan birinin sosyal katılım olduğu söylenebilir. Sosyal katılımın gerçekleştiği ilk yer ise ailedir. Birey aile ortamında katılımcı, özgürlükçü, eşitlikçi, adilce ve değer gören bir demokrasi anlayışıyla yetiştirilmelidir. Aynı şekilde okul ortamı, öğrencinin demokrasi kültürünü pekiştirmesini ve sosyal katılımını desteklemelidir. Sosyal katılım, 2005 ve 2015 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında, 2018 yılında İlkokul Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarında beceri olarak ifade edilmektedir ve bireyin bu beceriyi kazanmış olmasını hedeflemektedir.

Literatür incelendiğinde sosyal katılım ile ilgili çeşitli tanımların yapıldığı görülmektedir. Sosyal katılım, bireyin grupla birlikte toplumsal etkinliklerde bulunmasıdır (Adler ve Goggin, 2005), yaşamda daha fazla özerklik, bağımsızlık ve öz yeterliliğe sahip olma özelliğine sahip olmasıdır (Law, 2002; Sinnema, 1992). Bireyin bir grup içinde iletişimde bulunma durumu (Zhang, Jiang ve Carroll, 2011), olarak tanımlanmaktadır. Tanımlar incelendiğinde sosyal katılım, bireyin öz yeterliliği ile ilişkilidir ve bireylere göre farklılaşmaktadır. Aktif vatandaşlık, demokrasi, insan hakları kavramlarına vurgu yapmaktadır ve sosyal ilişkileri geliştirmektedir. Toplumun geleceğini şekillendirmede, koşulları iyileştirmede sosyal yaşama katkı sağlayan bir beceridir.

Sosyal katılım becerisi, çocukların okul ve toplumsal yaşamında, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere katılımda bulunmalarını, özgüven ve sorumluluk geliştirmelerini amaçlar. Bu nedenle Türkiye'de formal eğitim kapsamında Hayat Bilgisi Dersi ve Sosyal Bilgiler Dersi öğretim programlarında bu beceriye yer verilmektedir (Samancı, Ocakçı ve Seçer, 2018). Sosyal katılım, hayat bilgisi dersinde çocuğun gerçek yaşamı merkeze alınarak sınıf dışı uygulamalarla desteklemesi gereken bir beceridir. Bunun için çocukların güncel sorunları hayat bilgisi dersinde kullanması gerekir (Uzunkol, 2021). Sosyal bilgiler dersi ise sosyal katılımı sağlama, demokratik değerler, vatandaşlık eğitimi ve beceri eğitimi kazandırma amacı taşır (Chapin, 2006). Öğrencilerin sosyal faaliyetlerde aktif olarak yer alması birey ve toplum için vatandaş eğitimi bağlamında da önemli görülmektedir (Memişoğlu, 2016).

Sosyal katılım becerisiyle ilgili okullarda yapılan dersler, faaliyetler ve özellikler çeşitlilik arz etmektedir. Sosyal katılım faaliyet alanları içerisinde okul toplantılarına katılım, sanat faaliyetlerine katılım, drama ve gönüllülük esaslı yardımlaşma faaliyetlerine katılım yer almaktadır (Hoskins ve diğerleri, 2012). Sosyal katılım becerilerini geliştiren ve güveni artıran toplum temelli faaliyetler, sosyal ilişkilerin gelişimini de destekler görülmektedir. Örneğin, bahçecilik ve sanat temelli projeler en yaygın faaliyet biçimidir (Gonzalez ve diğerleri, 2011). Genel olarak, çok yönlü beceriye dayalı

katılım sistemi öğrencilerin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Öğrencilerin becerilerini geliştirmek üzere en az bir uygulanabilir hedef belirlemeli, eleştirel yansıtıcı düşünme becerisiyle katılım becerilerini oluşturma süreçleri yaşama geçirilmelidir (Gillis, 2019). Bu anlamda bireyin edindiği bilgiyi davranışa dönüştürmesiyle beceri kazanılmış olmaktadır.

Beceri, bireyin yeti ve tahsiline göre işi hedefe yaraşır olarak sonuçlandırma kabiliyetidir (Akçay ve Kapıcı, 2016). Sosyal bilgiler öğretim programında beceri; bilgi edinme ve bilgiyi öğrenme-öğretme ortamında davranışsal bir çabaya girmesi neticesinde bir işi yapar duruma gelmesi olarak ifade edilmektedir (Sever, 2021). Bu anlamda davranışa dönüştürülebilen beceriler, bireyin gündelik yaşantısındaki hızlı değişime uyum sağlamada bireyin hayatını kolaylaştırıcı rol üstlenmektedir (Taneri, 2021). 2018 programlarında sosyal katılım becerisi bir beceri olarak programda yer almış; ancak tanımı yapılmamış, ayrıntılı olarak öğretmenlere yol gösterici bilgilere yer verilmemiştir (Alabaş, 2018). Bu durum beceri öğretimi açısından engel oluşturabilir. Beceri öğretiminin önündeki en büyük engellerden biri de öğrencilerin ve öğretmenlerin sınava yönelik öğretim gerçekleştirmesidir (Öztürk ve Mutlu, 2017). Beceri eğitiminin başarıya ulaşması için, bireyin hedeflerine uygun olması gerekmektedir. Böylece bireyin beceri eğitimine motive olması kolaylaşmaktadır. Bununla birlikte beceri eğitimi bireyin günlük yaşamına uygulaması durumunda gelişme olmaktadır ve kararlara fazlaca katıldıklarında başarılı olmaktadır (Knott ve Bannigan, 2013; Webber ve Fendt-Newlin, 2017).

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB, 2018a, 2018b) ders öğretim programları incelendiğinde sosyal katılım becerisinin sosyal bilgiler ve hayat bilgisi dersi öğretim programlarında bir beceri olarak doğrudan yer aldığı görülmektedir. Sosyal katılım becerisi, hayat bilgisi ders öğretim programının “Özel Amaçlar” bölümünde ve 1.2. sınıf “Okulumuzda Hayat” ünitesinin bazı kazanımlarında açıklandığı ve genel olarak programda yer verildiği görülmektedir. Aynı zamanda sosyal bilgiler ders öğretim programının 4.sınıf “Etkin Vatandaşlık”, 5.sınıf “Birey ve Toplum” ile “Etkin Vatandaşlık” öğrenme alanlarının bazı kazanımlarda doğrudan açıklandığı ve yer verildiği belirlenmiştir. Bu bağlamda öğretmenlerin de sosyal katılım becerisine yönelik yeterli bilgi ve beceriye sahip olması gerekir. Öğrencilerin öğrendikleri bilgileri yaşamlarında kullanılabilmeleri için, öğretmenlerin rehber olarak etkinlikleri planlaması, sınıf içi ve sınıf dışı uygun öğrenme ortamlarında uygulaması beklenmektedir.

İlkokul öğretmeni, programda yer alan konulara ait bilgileri öğrencilere ileten, araştırmaya, yaratıcı ve girişimci olmaya yönlendiren, çevreye karşı olumlu tutumlar sağlamasına rehberlik eden, iletişim becerilerini ilerlemesini destekleyen kişidir. Bu anlamda ilkokulda öğretmenlik görevini üstlenen kişilere sınıf öğretmeni denilmektedir. Sınıf öğretmeni, öğrencilerin gelişim düzeylerini tanıyarak onların öğrenme yöntemlerine uygun olarak öğretimi planlama, düzenleme, uygulama ve sonuçlandırabilen; velilerle, toplumla, okuldaki çalışanlar ve diğer öğretmenlerle verimli iletişim kurma ve birlikte çalışabilme becerilerine sahip olmalıdır (Senemoğlu, 1994). Kısaca birlikte çalışma

becerisine sahip bir öğretmen, sosyal katılım gösteren öğrencilere farklı görüşleri karşılaştırma ve değerlendirme sorumluluğunu vermelidir. Öğrencilerden gerekçe göstermelerini isteyerek başkalarını ikna etme, yeni fikirleri değerlendirme ve mevcut inançları gözden geçirme hususlarında öğrencileri teşvik etmelidir (Carusi, 2003).

Öğretmenlerin derste karşılaştığı sorunlara yaklaşımları ve çözüm üretme biçimleri, öğrencilerle iletişim becerileri, derslerini planlama ve değerlendirme durumları, konuları sunuş şekilleri, öğrencilerini birey olarak tanımaları, öğrencilere rehberlik ediş şekilleri ve yönlendirmeleri gibi öğretmen özellikleri “sosyal katılım becerisi” ile ilişkili olduğu söylenebilir. Bu bağlamda öğretmenler ders içi ve ders dışında farklı eğitsel etkinlikler kullanarak, öğrencilere sosyal katılım becerisi kazandırılabilir. Uzunkol’a göre (2021) programdaki kazanımlarla ilgili öğrencilerin sınıf içi ve sınıf dışı aktif olarak yer aldığı sosyal problemler ile yüzleşmeleri sağlanarak, sosyal katılım içerikli etkinlikler tasarlanmalıdır. Ayrıca öğrencilerin sosyal sorumluluk projelerine, sivil toplum kuruluşlarına üye olması, çalışmalarına katılması teşvik edilebilir. Bu bağlamda sosyal katılım becerisinin geliştirilmesinde, öğrencinin toplumsal uyumunun yanında, sosyal hayatta karşılaşacağı sorunlarda sorumluluk alması ve çözümler üretmesinde önemli görülmektedir. Ayrıca Chen ve Cohn (2003) sosyal katılımın arttırılması için, öğrencilere günlük veya haftalık olarak programlar hazırlamayı, okulda ve evde fiziksel veya sosyal sorumluluklar vermeyi, öğrencilerle birlikte etkinlik geliştirmede rehber olmayı önermektedir.

İlkokul düzeyinde sosyal katılım becerisiyle ilgili alan yazın araştırılmıştır. Bu bağlamda yurt dışında yapılan araştırmalar incelendiğinde; katılım becerisi geliştirmeyi yeniden kavramsallaştırma (Gillis, 2019), kaynaştırma sınıflarında öğrencilerin sosyal katılım becerileri arasındaki ilişki (Garrote, 2017), sosyal katılımı, karar verme ve örgütsel bağlılık ilişkisi (Thompson, Buch ve Kuvaas, 2016) araştırılmıştır. Vatandaşlığı okul içi ve okul dışı sosyal katılımı öğrenme (Hoskins ve diğerleri., 2012), çevrimiçi tartışmalarla katılım becerilerinin değerlendirilmesi (Lai, 2012) ve çocukların sosyal beceri davranışlarının geliştirilmesinde dış aktivitelere katılımın önemi (Howie ve diğerleri, 2010) konularının çalışıldığı söylenebilir. Ayrıca öğrencilerin çevresel vatandaşlık bilgi, beceri ve katılım düzeyi (Meerah, Halim ve Nadeson, 2010) ve vatandaş olarak çocuklar için sosyal katılım okuryazarlığı (Nichols, 2007) konuların da çalışıldığı görülmektedir. Sosyal katılımı ilgili yurt içinde yapılan araştırmalara bakıldığında, sosyal bilgiler dersi becerilerinin kazandırılma durumu (Sömen ve Bilgili, 2017; Taşkıran, Baş ve Bulut, 2016), sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında (1968-2018) sosyal katılım becerisinin yeri (Alabaş, 2018) ve ilkökul öğrencilerin sosyal katılım becerisini kazanma durumları (Şahin, 2020) konularının çalışıldığı söylenebilir.

Yurtiçi ve yurtdışında yapılan araştırmalarda, ilkökulda sosyal katılım becerilerini ortaya koyan durumsal bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu araştırma alan yazından yararlanarak ve bizzat sahada görev yapan sınıf öğretmenlerinin bilgi ve deneyimleri doğrultusundaki görüşleri temel

alınarak hazırlanmıştır. Araştırma kapsamında sosyal katılım kavramı, sosyal katılımın toplum hayatındaki önemi, ilkokul programındaki yeri, sınıflar düzeyindeki yeri, öğrencilerin sosyal katılım becerisini geliştirmek için neler yapıldığı ve öğretmenlerin önerileri ortaya konulmaktadır. Ayrıca sosyal katılım becerisinin kazandırılması için hangi araç, gereç ve materyallerin kullanıldığı, hangi strateji, yöntem ve tekniklerin kullanıldığı, sosyal katılımı engelleyen hususların neler olduğu, öğrencilerin sosyal katılımlarının ne durumda olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada, sosyal katılım becerisi hakkında bilinmeyen bazı hususların bilinir hale getirilmesi, sosyal katılım becerisinin ilkokul düzeyinde durumsal bir çalışma olarak ele alınmış olması önemli görülmektedir. Bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı ve bundan sonrasında yapılacak çalışmalara da ışık tutacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada sosyal katılım becerisine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerini değerlendirmede nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Nitel araştırma modelinin kullanılmasının nedeni sınıf öğretmenlerinin sosyal katılım ile ilgili sorulara cevap verirken kullandıkları kavramlar üzerinde inceleme yaparak öğretmenler için anlamı tespit etmeye çalışmaktır. Nitel araştırmalar; gözlem, görüşme, doküman analizi gibi sayısal olmayan yöntemlerle verilerin toplanarak kullanıldığı bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). İnsanların uzun bir zaman diliminde yaşam alanlarındaki deneyimlerinden yararlanarak deneyimlerini yorumlama ve anlamlandırmada nitel araştırmalardan yararlanılır (Merriam, 2015; Punch, 2011).

Araştırmada çalışma grubunun özellikleri dikkate alındığında, nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yöntemi kullanılmıştır. Varlık, olay, ortam ya da sosyal grubun, belli bir yere, mekana ve zamana bağlı olarak ayrıntılı araştırıldığı bir yöntemdir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Ş. ve Demirel, 2014; McMillan, 2004). Durum çalışmasında tek bir durumun ele alınarak, daha fazla durumun açıklanması söz konusudur (Gerring, 2007). Bu bağlamda kişi, grup, sosyal yapı, bir olay veya olguyla ilgili sistemli bir şekilde verileri toplama ve anlamlandırma sürecidir (Berg, 2001).

Çalışma Grubu

Araştırma 2021-2022 eğitim öğretim döneminde Nevşehir Milli Eğitim İl Müdürlüğü'ne bağlı bir ilkokulda görev yapan ve gönüllü olarak araştırmaya katılan 20 sınıf öğretmeni ile yürütülmüştür. Araştırmanın çalışma grubuna ait demografik özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin demografik özellikleri

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Bayan	11	55
	Bay	9	45
	Toplam	20	100
Mesleki Kıdem	0-10 yıl	1	5
	11-20 yıl	12	60
	21 yıl ve üzeri	7	35

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin 11'i bayan (%55), 9'u baydır (%45). Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemi incelendiğinde 1 kişinin 0-10 yıl (%5), 12 kişinin 11-20 yıl (%60), 7 kişinin ise 21 ve üzeri (%35) mesleki kıdeme sahip olduğu görülmektedir.

Çalışma grubu amaçlı örneklem ile belirlenmiştir. Nitel araştırmalarda çokça kullanılan amaçlı örnekleme yönteminde, araştırmacının amacına en iyi hizmet edeceği düşünülen (Baştürk ve Taştepe, 2013), bilgi açısından zengin durumların belirlenmesi ve seçilmesinde yaygın olarak kullanılan, konuya yönelik bilgi ve deneyimi olan grup veya bireylerin seçilmesi söz konusudur (Palinkas ve diğerleri, 2015; 2015, aktaran Yağar ve Dökme, 2018). Amaçlı örnekleme yöntemi, maddiyat, zaman ve çaba sarf etme açısından tasarrufa uygundur. Olgu ve olayların açıklanmasında faydalı olur ve derinlemesine çalışılma imkânı sağlar (Patton, 2002).

Araştırmada amaçlı örnekleme çeşitlerinden ölçüt örneklemeden yararlanılmış, araştırmacı tarafından belirlenmiş veya oluşturulmuş ölçütleri karşılayan durumların çalışılması (Yıldırım ve Şimşek, 2018) için örneklem seçiminde temelde dört ölçüte önem verilmiştir: İlk ölçüt, çalışma grubunun kolay ulaşılabilir olması, ikincisi görüşme yapılacak öğretmenlerin çalışmaya gönüllülük esasına dayalı olarak katılmasıdır. Üçüncüsü, katılımcıların çalışma sürecinde görev yapıyor olması ve dördüncüsü de tüm sınıflar (1.2.3.4. sınıflar) düzeyinde öğretmenlerin görüşlerinin alınmasıdır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme yönteminde, araştırmacı görüşme sırasında duruma göre alternatif sorular sorabilir ve katılımcının cevaplarını nasıl ve niçin sorularıyla detaylandırmasını isteyebilir ve o konudaki bilgileri derinlemesine aktarmasını sağlayabilir. Böylece belli bir amaç doğrultusunda yapılan bu görüşmenin sonunda, detaylı veriler toplanabilir (Bogdan ve Biklen, 2007; Patton, 2002; Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Görüşme formu 10 adet açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Soruların hazırlanmasında araştırmacının amacı ve kapsamı doğrultusunda ilgili alan yazın dikkate alınmıştır. Görüşme formu soruları sınıf öğretmeni tarafından hazırlanmış ve sonra temel eğitim bölümünde alanında uzman olan bir akademisyene incelenmek üzere gönderilmiştir. İnceleme sonucunda araştırmacının amacı doğrultusunda görüşme sorularının sayısı arttırılmış ve görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Akabinde araştırmamanın veri toplama aracı, üniversitenin bilimsel araştırmalar ve yayın etik kuruluna gönderilmiş 2021.09.350 toplantı karar sayısı ile etik kurul izni verilmiştir.

Veri toplama aracı olarak kullanılan görüşme formunda şu sorulara yanıt aranmıştır?

1. Sosyal katılım sizin için neyi ifade etmektedir?
2. Sosyal katılımın önemi nedir?
3. Sosyal katılım becerisinin ilkökul programında, dersler düzeyindeki yeri nedir?
4. Sosyal katılım becerisinin ilkökul programında, sınıflar düzeyindeki yeri nedir?
5. Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için nasıl bir yol izlerseniz? Ne tür etkinlikler uygularsınız?
6. Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için ne tür araç-gereç ve materyaller kullanırsınız?
7. Sosyal katılım becerisinin kazandırılması için hangi strateji, yöntem veya teknikleri kullanırsınız?
8. Sosyal katılım becerisinin kazanılma sürecinde engel oluşturan unsurlar sizce nelerdir?
9. Öğrencilerin sosyal katılım becerilerini nasıl buluyorsunuz? Değerlendirme yapar mısınız?
10. Öğrencilerin sosyal katılım becerilerinin geliştirilmesi için önerileriniz nelerdir?

Verilerin Toplanması ve Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşme formlarıyla veriler toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme, verilerin derinlemesine toplanmasında, anlaşılmayan soruların tekrar sorularak durumun daha açıklayıcı hale getirilmesinde ve katılımcıya cevaplarını tamamlama fırsatı vermesinde önemli bir yöntemdir (Çepni, 2009). Ayrıca önceden seçilmiş olan soruların görüşme esnasında sırasına ve anlatım şekline karar vererek, soruların kapsamlı cevaplanabilmesi için sonda sorular sorabilir (McMillan ve Schumacher, 2006). Yarı yapılandırılmış görüşmeler, yapılandırılmış görüşme gibi katı olmadığı gibi, yapılandırılmamış görüşme gibi esnek de değildir. Bu anlamda esneklik sağlayabildiği için yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi tercih edilmiştir (Altunay ve diğerleri, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Sınıf öğretmenlerinin uygun olduğu saatler göz önüne alınarak görüşmeler yüz yüze yapılmış, görüşme sorularıyla ilgili açıklama isteyen öğretmenlere gerekli olan açıklamalar yapılmıştır. Görüşme öncesinde üniversitenin bilimsel araştırmalar kapsamında etik kurulu izni alındığı, görüşmelerin gönüllülük esasına dayalı olarak yapılacağı söylenmiştir. Öğretmenlerin müsait oldukları saatlerde görüşmeler yapılmış, görüşmeler yaklaşık 30-40 dakika aralığında sürmüştür. Bu durum araştırma verilerinin inanırlığını sağlamak için yapılan uygulamalardan biridir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Elde edilen bu veriler betimsel analiz yöntemi ile çözümlenmiştir. Betimsel analizin kullanılma sebebi elde edilen verileri yorumlayarak, var olan durumu ifade etmenin en iyi yollarından biri olmasıdır. Elde edilen veriler, önceden belirlenen temalar doğrultusunda özetlenir ve yorumlanır. Bireylerin görüşlerine dikkat çekmek için sık sık doğrudan alıntılarla verilir. Betimsel analizde temel amaç, elde edilen verileri okuyucuya özetleyerek ve yorumlayarak vermektir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmalarda olgu ve olaylarla ilgili özet bilgi elde edilmesinde betimsel analiz sıklıkla kullanılmaktadır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2014).

Araştırma kapsamında her bir görüşme sorusunun verileri; frekans ve yüzdeleriyle birlikte analiz edilmiş, tablolar halinde verilmiş, açıklanmış ve değerlendirilmiştir. Katılımcılardan toplanan her bir görüşme formu analiz edilirken Ö1 ile Ö20 arasında numaralandırılarak kodlama yapılmıştır. Böylece katılımcıların gizliliğini korunmuştur. Ayrıca verilen her bir tablonun altında katılımcıların doğrudan ifadelerine yer verilerek verilerin analizinde güvenilirliğin sağlanması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri: Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı = Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar ve Yayın Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi= 25.10.2021

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası= 2021.09.350

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın amacına yönelik yapılan görüşme formlarından elde edilen verilere dayalı olarak bulgular sunulmuştur.

Sosyal katılım kavramı ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Sosyal katılım kavramına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri

Sosyal Katılım	f	%	Katılımcı
Sosyal hayata katılma	8	40	Ö1-Ö2-Ö10-Ö12-Ö13-Ö17-Ö18.-Ö20.
Sosyalleşme	3	15	Ö7-Ö8-Ö16
Toplumda kabul görme ve yer edinme	3	15	Ö7-Ö8-Ö9
Birlikte çalışma	2	10	Ö5-Ö6
Yaparak yaşayarak öğrenme	2	10	Ö14-Ö15
Kendini ifade etme	1	5	Ö8
Bir arada yaşama	1	5	Ö7
Hayatın kendisi	1	5	Ö4
Akranları ile kaynaşması	1	5	Ö5
Yeni topluluğa uyum sağlaması	1	5	Ö11
Başarıya götüren yollardan biri	1	5	Ö19
Hoş vakit geçirme	1	5	Ö16
Sevme ve sevilme	1	5	Ö7
Etkili iletişim kurma	1	5	Ö10
Paylaşma	1	5	Ö16
Eşitlik ve adalet	1	5	Ö3

Tablo 2 incelendiğinde, sınıf öğretmenleri sosyal katılım kavramını; %40 sosyal hayata katılma (8), %15 sosyalleşme (3), %15 toplumda kabul görme ve yer edinme (3), %10 birlikte çalışma (2), %10 yaparak yaşayarak öğrenme (2) olarak tanımlamışlardır. Daha sonra sırayla %5 kendini ifade etme (1), %5 bir arada yaşama (1), %5 hayatın kendisi (1), %5 akranları ile kaynaşması (1), %5 yeni topluluğa uyum sağlaması (1), % 5 başarıya götüren yollardan biri (1), %5 hoş vakit geçirme (1), %5 sevme sevilme (1), %5 etkili iletişim kurma (1), %5 paylaşma (1), %5 eşitlik ve adalet (1) olarak sosyal katılımı açıklamışlardır. Sosyal katılım kavramına ilişkin sınıf öğretmenlerinin ifadelerine aşağıda doğrudan yer verilmiştir:

Ö1.“Bireylerin ait oldukları topluma dâhil olması ve katkıda bulunmasıdır”.

Ö4. “Sosyal katılım hayatın kendisidir”.

Ö6.“Toplumun beklentileri, önerileri, istek ve ihtiyaçlarını belirlemek için yapılan toplu çalışmadır”.

Ö7.“İnsan sosyal bir canlıdır. Diğer insanlarla birlikte yaşama, sevme, sevilme, kabul görme gibi ihtiyaçlardır. Sosyal katılım ise bunları edindiğimiz ortamlardır”.

Ö16.“Bireyin sosyalleşmesini, yeni şeyler öğrenmesini, bildiklerini paylaşmasını, bazen de hoş vakit geçirmesini ifade eder”.

Sosyal katılımın önemi ile ilgili sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ilişkin bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Sosyal katılımın önemine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri

Sosyal Katılımın Önemi	f	%	Katılımcı
Sosyal gelişimle birlikte bireyin sosyalleşmesini sağlar	6	30	Ö5-Ö12-Ö13-Ö14-Ö15-Ö16
Toplumsal rahatı, huzuru ve mutluluğunu sağlar	4	20	Ö1-Ö3-Ö8-Ö9
Kendini ifade ederek özgüven sağlar	4	20	Ö14-Ö15-Ö18-Ö20
İletişimin gelişmesini sağlar	3	15	Ö1-Ö8-Ö20
Psikolojik gelişimi sağlar, ruhsal bunalımdan korur	3	15	Ö4-Ö10-Ö16
Günlük hayatta sorunları halleder	2	10	Ö2-Ö20
Başkalarıyla uyum içinde çalışır	2	10	Ö5-Ö11
Zorluklarla mücadeleyi sağlar	1	5	Ö5
Planlamaya yardımcı olur	1	5	Ö5
Empatiyi yeteneğini geliştirir	1	5	Ö12
Ortak karar almamız yardımcı olur	1	5	Ö17
Öğrendiklerinin kalıcılığını sağlar	1	5	Ö18
Kendini geliştirmeyi sağlar	1	5	Ö18
Kendini özgür, kabul edilebilir hisseder	1	5	Ö14
Sevme sevilme gibi ihtiyaçları karşılar	1	5	Ö7
Konulara geniş açıdan görmeyi sağlar	1	5	Ö6
Komşuluk akrabalık ilişkilerini geliştirir	1	5	Ö10

Tablo 3 incelendiğinde, sınıf öğretmenleri sosyal katılımın önemini; %30 sosyal gelişimle birlikte bireyin sosyalleşmesini sağlar (6), %20 toplumun rahatı, huzuru ve mutluluğunu sağlar (4), %20 kendini ifade ederek özgüvenin sağlar (4), %15 iletişimin gelişmesini sağlar (3), %15 psikolojik gelişimi sağlar, ruhsal bunalımdan korur (3), %10 günlük hayatta sorunları halleder (2) ve %10 başkalarıyla uyum içinde çalışır (2) şeklinde açıklamışlardır. Daha sonra %5 Zorluklarla mücadele için önemli (1), %5 planlama için önemli (1), %5 empatiyi yeteneğini geliştirir (1), %5 ortak karar almamız yardımcı olur (1), %5 öğrendiklerinin kalıcılığı açısından önemli (1), % 5 kendini geliştirme açısından önemli (1), %5 kendini özgür, kabul edilebilir hisseder (1), %5 sevme sevilme gibi ihtiyaçları karşılar (1), %5 konulara geniş açıdan görmek için önemli (1) ve %5 komşuluk akrabalık ilişkileri için önemlidir (1) olarak ifade etmişlerdir. Sosyal katılımın önemine ilişkin sınıf öğretmenlerinin bazı ifadelerine aşağıda doğrudan yer verilmiştir:

Ö1. “Sosyal katılma becerisine sahip olan bireyler daha rahat iletişim kurar ve sosyal ilişkilerde daha iyi olur”.

Ö7. “En temel ihtiyaçlardan olan sevme, sevilme ve yaşama gibi ihtiyaçların karşılanması gerekir. Sosyal katılım bu ihtiyaçların karşılanması için önemlidir”.

Ö9. “Karar ve uygulama sürecinde etkinlik ve refah seviyesinin artmasını sağlayabilir”.

Ö10. “En başta komşuluk, akrabalık ilişkileri gelişir. Arkadaş ve sosyal çevre insanı ruhsal bunalımdan korur ve zorunludur. Sosyal katılım kaçınılmazdır”.

Ö14. “Sosyal katılım, öğrencinin özgüvenine, kendini ifade edebilmesine, sosyalleşmesine ve toplum içinde kendini özgür ve kabul edilebilir görmesine katkı sağlar”.

Sosyal katılım becerisinin ilkökul programındaki dersler düzeyindeki yerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ait bulgular Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Sosyal katılım becerisinin ilkökul programındaki dersler düzeyindeki yerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri

Dersler Düzeyindeki Yeri	f	%	Katılımcı
Hayat bilgisi dersinde yer alır	4	20	Ö1-Ö2-Ö7-Ö8
Tüm derslerde yer alır	2	10	Ö1-Ö15
Türkçe, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler dersi kazanımlarında bulunur	1	5	Ö10
Bazı derslerde yer alır	1	5	Ö18
Sınıf içi ve dışı egzersiz programlarında yer alır	1	5	Ö5
Öğrencinin yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlar	6	30	Ö5-Ö11-Ö12-Ö18-Ö19-Ö20
Diğer cevaplar (ailede verilmeye başlanmalıdır, mutlu yaşam, uyum, özgüven, sorunların çözümü ve kalıcı öğrenme için gereklidir)	10	50	Ö3-Ö4-Ö6-Ö7-Ö8-Ö9-Ö11-Ö13

Tablo 4 incelendiğinde, sosyal katılım becerisinin ilkökul programındaki dersler düzeyindeki yerini sınıf öğretmenleri; %20 Hayat bilgisi dersinde yer alır (4), %10 Tüm derslerde yer alır (2), %5 Türkçe, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler dersi kazanımlarında bulunur (1), %5 Bazı derslerde yer alır (1) ve %5 Sınıf içi ve dışı egzersiz programlarında yer alır (1) şeklinde ifade etmişlerdir. Daha sonra %50 Diğer cevaplar (ailede verilmeye başlanmalıdır, mutlu yaşam, uyum, özgüven, sorunların çözümü ve kalıcı öğrenme için gereklidir) (10), %30 Öğrencinin yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlar (6) olarak düşüncelerini belirtmişlerdir. Sosyal katılım becerisinin ilkökul programındaki dersler düzeyindeki yerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin bazı ifadelerine aşağıda doğrudan yer verilmiştir:

Ö7. “Hayat bilgisi dersinde insanın toplum içindeki davranışlarına yönelik birçok konu vardır. Toplum kurallarına uymakta sosyal katılımın bir parçasıdır”.

Ö9. “Öğrencilerin bu tarz becerilerinin gelişmesi, özgüvenlerinin artmasına, problemlerle daha kolay başa çıkmalarını sağlayabilir”.

Ö10. “Etkili konuşma ve dinleme becerisi, kendini ifade etme, sosyal varlık olduğunun farkına varma noktasında Türkçe, Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler dersi kazanımlarıdır”.

Ö15. “Her derste öğrencinin sosyal katılım göstermesi gerekir. Öğrenci kendini böyle ifade eder”.

Ö18. “Bazı derslerde sosyal katılım çok önemli yer tutar. Derslerin işleniş sürecinde dersler sıkıcı olmaktan çok, eğlenerek öğrenmeye dönüşür”.

Sosyal katılım becerisinin ilkökul programında sınıflar düzeyindeki yerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine ait bulgular Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Sosyal katılım becerisinin ilkökul programında sınıflar düzeyindeki yerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri

Sınıflar Düzeyindeki Yeri	f	%	Katılımcı
Her sınıf düzeyinde yer alır	16	80	Ö1-Ö2-Ö3-Ö4-Ö6-Ö7-Ö8-Ö9-Ö10-Ö11-Ö14-Ö15-Ö16-Ö17-Ö19-Ö20
Diğer cevaplar (Sınıf düzeyine göre etkinlik ile kalıcı öğrenmeyi sağlar; sosyalleşmeyi ve yardımlaşmayı sağlar; iletişim ve empatiyi geliştirir; etkileşimi ve uyumu sağlar)	4	20	Ö5-Ö12-Ö13-Ö18

Tablo 5 incelendiğinde, sosyal katılım becerisinin ilkökul programında sınıflar düzeyindeki yerine ilişkin sınıf öğretmenleri %80 her sınıf düzeyinde yer alır (16), %20 diğer cevaplar (Sınıf düzeyine göre etkinlik ile kalıcı öğrenmeyi sağlar; sosyalleşmeyi ve yardımlaşmayı sağlar; iletişim ve empatiyi geliştirir; etkileşimi ve uyumu sağlar) şeklinde farklı konuları içeren ifadelerde bulunmuşlardır. Sosyal katılım becerisinin ilkökul programında sınıflar düzeyindeki yerine ilişkin sınıf öğretmenlerinin bazı ifadelerine aşağıda doğrudan yer verilmiştir:

Ö4. “Sınıflar arasında iletişim olmalı. Empati yeteneğini geliştirir”.

Ö7. “Her sınıf düzeyine ve bilinç yapısına göre öğretmen yer verebilir. Sevgi konusu üzerine çalışmalar yapabilir. Toplumda nasıl kabul göreceğimiz (dışlanmayacağımız) çalışmalar yapılabilir”.

Ö8. “İlkokul 1 ve 2. sınıflarda öğrencinin arkadaşları, öğretmeni ve yakın çevresiyle sosyal katılım önemli. İlkokul 3 ve 4. sınıflarda çevresiyle ilgili sorunlarda ya da dayanışma noktasında toplumla yakın teması önemli”.

Ö9. “Sosyal katılım becerisini kazanma sürecinde sınıf seviyelerine göre kolaydan zora, basitten karmaşığa bir yol izlendiğinde daha etkili olacaktır”.

Ö20. “Sosyal katılım becerisi bütün sınıflarda kullanılmaktadır. Öğrencinin sınıf düzeyi arttıkça daha fazla kullanılmaktadır”.

Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için izlenen yol ve uygulanan etkinliklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için izlenen yol ve uygulanan etkinliklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri

İzlenen Yol ve Uygulanan Etkinlikler	f	%	Katılımcı
Eğitsel, sosyal, spor etkinlikleri yaparak	10	50	Ö1-Ö2-Ö3-Ö5-Ö8-Ö10-Ö11-Ö12-Ö13-Ö20
Oyunlar oynayarak, drama yaptırarak	4	20	Ö1-Ö11-Ö17-Ö18
Aktif katılım sağlayarak	3	15	Ö5-Ö6-Ö16
Gezi ve gözlem yapılarak	3	15	Ö8-Ö10-Ö15
Toplum içinde konuşmayı teşvik ederek	2	10	Ö17-Ö19
Belirli gün ve haftaları kutlayarak	2	10	Ö5-Ö15
Kulüp çalışmaları yaparak	2	10	Ö5-Ö7
Sergi yaparak	1	5	Ö7
Piknik yaparak	1	5	Ö10
Huzurevi ziyareti yaparak	1	5	Ö8
Bireyi tanıyarak	1	5	Ö3
Aileyi tanıyarak, iletişim sağlayarak	1	5	Ö4
Sosyal yardım faaliyetleri yaparak	1	5	Ö14

Tablo 6 incelendiğinde, sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için izlenen yol ve uygulanan etkinliklere ilişkin sınıf öğretmenleri %50 Eğitsel, sosyal, spor etkinlikleri yaparak (10), %20 Oyunlar oynayarak, drama yaptırarak (4), %15 Aktif katılım sağlayarak (3), %15 Gezi ve gözlem yapılarak (3), %10 Toplum içinde konuşmayı teşvik ederek (2), %10 Belirli gün ve haftaları kutlayarak (2), %10 Kulüp çalışmaları yaparak (2) şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Daha sonra %5 Oyunlar oynanarak ve bulmaca hazırlayarak (1), %5 Sergi yaparak (1), %5 Piknik yaparak (1), %5 Huzurevi ziyareti yaparak (1), %5 bireyi tanıyarak (1), %5 aileyi tanıyarak, iletişim sağlayarak (1) ve %5 sosyal yardım faaliyeti yaparak (1) şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir. Sosyal katılım becerisinin

geliştirilmesi için izlenen yol ve uygulanan etkinliklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin bazı ifadelerine aşağıda doğrudan yer verilmiştir:

Ö10. “Piknik, gezi, gözlem, çevre tanıma, grup çalışmaları, sportif faaliyetler çoğaltılmalı. Daha çok doğayı ve çevreyi tanıyabileceği ortak kazanımlı etkinlikler yapılabilir.

Ö14. “Örneğin daha önceki sınıflarda yaptığım gibi fakir ailelere sınıf içerisinde para toplayarak, o aileye erzak alıp yavrularıyla gitmiştik. O etkinliği dört sene boyunca hiç unutmamışlardı. Bu tarz etkinlikler yapılabilir”.

Ö15. “Belirli gün ve haftalar kutlanabilir. Milli bayramların kutlama törenlerine katılabilir. Gezi ve gözlemler yapılabilir”.

Ö16. “Öğrencileri yapılan etkinliklere katmak için teşvik ederiz. Her öğrencinin katılabileceği ve seviyelerine uygun etkinlikler düzenleriz. Ayrıca etkinlikte kullanılan araç-gereçlerin ekonomik açıdan ulaşılabilir olmasına dikkat ederiz”.

Ö18. “Bazı derslerde kullanılan araç-gereç vb. öğrencilerle birlikte yapılabilir. Oyunlar oynanır, birlikte bulamacalar hazırlanır”.

Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için kullanılan araç-gereç ve materyallere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için kullanılan araç-gereç ve materyallere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri

Araç-Gereç ve Materyaller	f	%	Katılımcı
Grupla oynan oyunlar, dramalar	5	25	Ö1-Ö10-Ö11-Ö14-Ö19
Kitap, defter	4	20	Ö3-Ö8-Ö11-Ö20
Seviyelerine uygun her türlü araç- gereç	4	20	Ö6-Ö10-Ö13-Ö16
Hikâyeler	3	15	Ö8-Ö11-Ö19
Bilgisayar, video, akıllı tahta, projeksiyon	3	15	Ö1-Ö5-Ö9
Akıl, zekâ oyunları	3	15	Ö5-Ö8-Ö12
Resim	3	15	Ö7-Ö8-Ö9
Spor ve oyun malzemeleri	3	15	Ö8-Ö14-Ö15
Karton, kâğıt	1	5	Ö18
Sanat atölyesi, kütüphane, konferans salonu, sinema tiyatro salonu	1	5	Ö5
Anket, tanıma formları, anı, fotoğraflar	1	5	Ö3
Şiir	1	5	Ö8
Seçim sandığı, yardım kolisi	1	5	Ö20

Tablo 7 incelendiğinde, sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için kullanılan araç-gereç ve materyallere ilişkin sınıf öğretmenleri, %25 Grupla oynan oyunlar, dramalar (5), %20 Kitap, defter (4), %20 Seviyelerine uygun her türlü araç- gereç (4), %15 Hikâyeler (3), %15 Bilgisayar, video, akıllı tahta, projeksiyon (3), %15 Akıl ve zekâ oyunları (3), %15 Resim (3), %15 Spor ve oyun malzemeleri (3) şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Daha sonra %5 Karton, kâğıt (1), %5 Sanat atölyesi, kütüphane, konferans salonu, sinema, tiyatro salonu (1), %5 Anket, tanıma formları, anı, fotoğraflar (1), %5 Şiir (1) ve %5 Seçim sandığı, yardım kolisi (1) şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir. Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için kullanılan araç-gereç ve materyallere ilişkin sınıf öğretmenlerinin bazı ifadelerine aşağıda doğrudan yer verilmiştir:

Ö1. “Örnek olayları izletmek için bilgisayar, projeksiyon ve akıllı tahta kullanılabilir. Drama uygulamaları da yapılabilir”.

Ö8.“3T’den (TV, Tablet, Televizyon) uzak tutacak her türlü materyal etkili olur. Kitap, defter, hayal gücüne getirisini olan resim, şiir ve hikâye paylaşımı, akıl ve zekâ oyunları, spor malzemeleri”.

Ö10.“Grup çalışmalarının yapılabileceği her türlü faaliyet, etkinlik için gerekli olan her şey”.

Ö16. “Öğrenci için ulaşılabilir ve güvenli her tür araç-gereç kullanılır”.

Ö18.“Sınıf düzeyine ve derslere uygun kâğıtlar, kartonlar ve geri dönüşüm malzemeleri kullanılarak yapılan araç-gereçler ile okulumuzun imkânları ölçüsünde bulunan materyaller”.

Sosyal katılım becerisinin kazandırılması için kullanılan strateji, yöntem veya tekniklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Sosyal katılım becerisinin kazandırılması için kullanılan strateji, yöntem veya tekniklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri

Strateji, Yöntem ve Teknikler	f	%	Katılımcı
Drama	9	45	Ö1-Ö8-Ö10-Ö11-Ö14-Ö17-Ö18-Ö19-Ö20
İşbirlikli grup çalışması	8	40	Ö5-Ö6-Ö8-Ö10-Ö12-Ö13-Ö19-Ö20
Oyunlar	5	25	Ö1-Ö7-Ö8-Ö10-Ö18
Sözlü anlatım	4	20	Ö4-Ö8-Ö14-Ö17
Soru-cevap	4	20	Ö4-Ö8-Ö19-Ö20
Rol model olma	3	15	Ö9-Ö11-Ö19
Araştırma inceleme	3	15	Ö12-Ö13-Ö14
Gezi gözlem	2	10	Ö8-Ö9
Tartışma, beyin fırtınası	2	10	Ö9-Ö20
Buluş	1	5	Ö13
Tiyatro	1	5	Ö17
Örnek olay	1	5	Ö17
Fiziki etkinlik	1	5	Ö10
Anket, tanıma formları, röportaj	1	5	Ö3
Dikte	1	5	Ö9

Tablo 8 incelendiğinde, sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için kullanılan strateji, yöntem veya tekniklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine bakıldığında; %45 Drama (9), %40 İşbirlikli grup çalışması (8), %25 Oyunlar (5), %20 Sözlü anlatım (4), %20 Soru cevap (4), %15 Rol model olma (3), %15 Araştırma inceleme (3), %10 Gezi gözlem (2) %10 Tartışma, beyin fırtınası (2) şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Daha sonra %5 Buluş (1), %5 Tiyatro (1), %5 Örnek olay (1), %5 Fiziki etkinlik (1), %5 Anket, tanıma formları, röportaj (1) ve %5 Dikte (1) şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir. Sosyal katılım becerisinin kazandırılması için kullanılan strateji, yöntem veya tekniklere ilişkin sınıf öğretmenlerinin bazı ifadelerine aşağıda doğrudan yer verilmiştir:

Ö4.“En etkili yol soru cevaptır. Şöyle ki: Bu konuda fikirlerini merak ediyorum gibi cesaretlendirici cümleler kurulmalı”.

Ö8.“Drama, soru cevap, oyunlaştırılmış etkinlikler, gezi gözlem, grup halinde çalışma, rol oynama, konuşma halkası, “sen olsaydın” empati etkinlikleri”.

Ö14.“Drama, canlandırma, sözlü anlatım, yaparak yaşayarak öğrenme yöntem ve tekniklerini uyguluyorum”.

Ö15.“Her öğrencinin katılımı becerisi doğrultusunda katılım sağlanmalıdır. Şiirleri iyi okuyan öğrenciyi şiir, resimleri iyi yapanı resim yarışmalarına katılması sağlanmalıdır”.

Ö20.“Soru cevap tekniği, drama, beyin fırtınası, grup çalışması”.

Sosyal katılım becerisinin kazanılma sürecinde engel oluşturan unsurlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Sosyal katılım becerisinin kazanılma sürecinde engel oluşturan unsurlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri

Sorunlar ve Engeller		f	%	Katılımcı
Öğrenciden Kaynaklanan	Bencillik, hazırbulunuşluk eksikliği, önyargılar, bireysel farklılıklar, empati ve hoşgörü eksikliği, kendini ifade edememe, acelecilik, güvensizlik, menfi tavırlar, yanlış arkadaş seçimi, insan ilişkileri sorunu, iletişim becerisinin eksikliği, okul öncesi yetersizlikler	14	70	Ö1-Ö2-Ö3-Ö5-Ö6-Ö7-Ö8-Ö9-Ö10-Ö12-Ö14-Ö15-Ö18-Ö20
Aile İçi Yaşantılardan Kaynaklanan	Çekimserlik, sessizlik, aile tutumu, dezavantajlı ortam, içine kapanıklık, susturma, fikirlerinin sorulmaması, ekonomik durumu, başarısızlık korkusu, aile baskısı	9	45	Ö4-Ö8-Ö9-Ö10-Ö11-Ö15-Ö18-Ö19-Ö20
Teknoloji Bağımlılığından Kaynaklanan	Telefon, bilgisayar, tablet kullanımının artması	4	20	Ö8-Ö10-Ö17-Ö20
Zamandan Kaynaklanan	Zamanın kısıtlı oluşu	4	20	Ö3-Ö8-Ö10-Ö18
İmkânsızlıklar ve Maddi Sorunlardan Kaynaklanan	Laboratuvar, salon eksikliği, ekonomik yersizlik, ulaşım sorunu	3	15	Ö3-Ö5-Ö16-
Programdan Kaynaklanan	Müfredat yoğunluğu, eğitimden çok öğretime ağırlık verilmesi, sınavlar	3	15	Ö8-Ö10-Ö18
Öğretmenden Kaynaklanan	İletişim becerisinin eksikliği, öğretmenden kaynaklanan sorunlar	2	10	Ö1-Ö14
Araç-Gereç-Materyalden Kaynaklanan	Ders araç- gereç materyal eksikliği	2	10	Ö5-Ö12
Çevreden Kaynaklanan	Çevresel faktörler	1	5	Ö6

Tablo 9 incelendiğinde, sosyal katılım becerisinin kazanılma sürecinde engel oluşturan unsurlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri incelendiğinde; %70 oranıyla en çok öğrenciden kaynaklı engellerin olduğu tespit edilmiştir (14). Öğrenciden kaynaklı engeller arasında; bencillik, hazırbulunuşluk eksikliği, önyargılar, bireysel farklılıklar, empati ve hoşgörü eksikliği, kendini ifade edememe, acelecilik, güvensizlik, menfi tavırlar, yanlış arkadaş seçimi, insan ilişkileri sorunu, iletişim becerisinin eksikliği ve okul öncesi yetersizlikler olarak sayılabilir. Daha sonra sosyal katılım becerisindeki yetersizliğin %45 oranında aile içi yaşantılardan kaynaklandığı belirlenmiştir (9). Aileden kaynaklı engeller arasında; çekimserlik, sessizlik, aile tutumu, dezavantajlı ortam, içine kapanıklık, susturma, fikirlerinin sorulmaması, ekonomik durum, başarısızlık korkusu ve aile baskısı olarak ifade edilmiştir. Araştırmanın bulguları arasında sosyal katılım becerisindeki yetersizliğin %20

oranında teknoloji bağımlılığından kaynaklandığı bulunmuştur (4). Teknoloji bağımlılığından kaynaklı engellerin telefon, bilgisayar ve tablet kullanımının artmasından kaynaklandığı ifade edilmiştir. Daha sonra sosyal katılım becerisindeki yetersizliği öğretmenler %20 oranında zamandan kaynaklandığını ve zamanın kısıtlı olduğunu belirtmişlerdir (4).

Sosyal katılım becerisindeki yetersizliği %15 oranında imkânsızlıklar ve maddi sorunlardan kaynaklandığı öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Laboratuvar, salon eksikliği, ekonomik yetersizlik ve ulaşım sorunu olarak ifade etmişlerdir (3). Diğer bir bulgu ise, sosyal katılım becerisindeki yetersizliğin %15 oranında programdan kaynaklandığı tespit edilmiştir. Müfredat yoğunluğu, eğitimden çok öğretime ağırlık verilmesi ve sınavlar olarak ifade edilmiştir (3). Araştırmanın bulguları arasında öğrencilerin sosyal katılım becerisindeki engellerinin %10 oranında öğretmenden kaynaklandığı belirtilmiştir. Öğretmenin iletişim becerisindeki eksikliği, öğretmenden kaynaklanan sorunlar ve yetersizlikler olarak ifade edilmiştir. Daha sonra sosyal katılım becerisindeki yetersizliğin %10 oranında araç-gereç-materyalden kaynaklandığı (2), okulda/ sınıfta ders araç- gereç ve materyal eksikliğinin olduğu ifade edilmiştir. Son olarak sosyal katılım becerisindeki yetersizliğin %5 oranında çevreden kaynaklandığı (1) ve çevresel faktörlerin de etkili olabileceği belirtilmiştir. Sosyal katılım becerisinin kazanılma sürecinde engel oluşturan unsurlara ilişkin sınıf öğretmenlerinin bazı ifadelerine aşağıda doğrudan yer verilmiştir:

Ö3.“Zaman, imkânsızlıklar, parasal sorunlar ve yanlış insan ilişkileri”.

Ö11.“Aile içerisinde çocukların susturulmaları, fikirlerinin sorulmaması”.

Ö16.“Bazen ekonomik açıdan bazen de ulaşım açısından ulaşılması güç olabiliyor”.

Ö18.“Çocuğun aile yapısı, yetiştirildiği ortam, çocuğun kemdi yapısı, ailenin ekonomik durumu, ders programındaki konuların fazlalığı ve zamanın kısıtlılığı”.

Ö19.“Öğrencinin içine kapanık olması, başarısızlık korkusu”.

Öğrencilerin sosyal katılım becerisini nasıl bulduklarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri

Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10. Öğrencilerin sosyal katılım becerisini nasıl bulduklarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri

Sosyal Katılım Becerisi	f	%	Katılımcı
Yetersiz	12	60	Ö1-Ö2-Ö4-Ö5-Ö8-Ö9-Ö10-Ö11-Ö12-Ö13-Ö17-Ö18
Yeterli	6	30	Ö3-Ö6-Ö14-Ö15-Ö19-Ö20
Kısmen	2	10	Ö7-Ö16

Tablo 10 incelendiğinde, öğrencilerin sosyal katılım becerisinin nasıl olduğuna ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine bakıldığında; %60 yetersiz buluyorum (12), %30 yeterli buluyorum (6) ve %10’u kısmen (2) şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğrencilerin sosyal katılım becerisinin nasıl olduğuna yönelik sınıf öğretmenlerinin bazı ifadelerine aşağıda doğrudan yer verilmiştir:

Ö8.“İlkokulda öncelik sosyal katılım becerileri olmalıdır. Kafasını gözünü 3 T’den uzaklaştırmayan (Telefon, Tablet, Televizyon) bir nesil geliyor maalesef. İnsan ilişkileri zayıflamış bireyin, yalnız değil, toplumla var olabileceğini unutan ve bilmeyen bir nesil. Maddiatçı manevi duygulardan yoksun”.

Ö10.“Kendinden başkasını önemsemeyen, arkadaş, aile, akraba ilişkilerinde mesafeli, güvensiz bir nesil geliyor. Teknoloji bağımlılığı, ayrılmış aileler ve zararlı alışkanlıklar gibi etkenlerin doğurmuş olduğu iletişimsizlik, kaygı ve korku sonucunda toplumdan uzaklaşma söz konusudur”.

Ö11.“Bence çok eksiktir. Fikir vererek sorun giderme yerine pes ediyorlar. Selamlaşma, basit bir günaydın bile eksik, teknoloji bağımlılığı fazla, sosyal aktivite gezme bile yok”.

Ö18.“Sosyal katılımın ailede başlaması gerektiğini düşünüyorum ama bizim bulunduğumuz okulda maalesef çocuklar okula gelene kadar böyle bir şeyle karşılaşmadıkları için okula başladıktan sonra öğrenmeye başlıyorlar. Beceri konusunda yeterli değil”.

Ö19.“Genel olarak sosyal katılım konusunda başarılılar. Kendini ifade edebilen, soru sormaktan çekinmeyen, topluluk içerisinde rahatça konuşabilen ve hareket edebilen öğrenciler.

Öğrencilerin sosyal katılım becerilerini geliştirmek için sınıf öğretmenlerinin önerileri Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11. Öğrencilerin sosyal katılım becerilerinin geliştirilmesi için sınıf öğretmenlerinin önerileri

Öneriler	f	%	Katılımcı
Aktif katılıma yönelik sosyal, sanatsal ve spor faaliyetleri /etkinlikler yapılmalı	8	40	Ö3-Ö5-Ö7-Ö8-Ö10-Ö14-Ö15-Ö16
İlgi ve yeteneklerine göre sorumluluk verilerek motivasyon ve özgüveni arttırılmalı	8	40	Ö2-Ö4-Ö6-Ö11-Ö14-Ö15-Ö16-Ö19
Teknolojinin olumsuz etkileri azaltılmalı	4	20	Ö10-Ö12-Ö17-Ö20
Gezi gözlem yapılmalı	4	20	Ö3-Ö4-Ö7-Ö10
Akranlarıyla grup çalışmalarına önem verilmeli	3	15	Ö11-Ö13-Ö20
Oyunlar oynatılmalı, drama çalışması yapılmalı	3	15	Ö11-Ö13-Ö17
Okul ortamları faaliyetlere uygun olmalı	2	10	Ö5-Ö9
Deneyler yapılmalı	1	5	Ö10
Etkili zaman yönetimi yapılmalı	1	5	Ö10
Farklı sosyal ortamlarda bulunmalı	1	5	Ö1
Araç gereç temin edilmeli	1	5	Ö5
Kulüp çalışmaları arttırılmalı	1	5	Ö8
Ev ziyaretleri yapılmalı	1	5	Ö3
Sınıflar homojen olmalı	1	5	Ö4
İletişim kurmakta çekinmemeli	1	5	Ö1
Devlet desteği sağlanmalı	1	5	Ö5
Ailenin desteği sağlanmalı	1	5	Ö18
Öğretmenlerin yetiştirilmesi gerekir	1	5	Ö5

Tablo 11 incelendiğinde, öğrencilerin sosyal katılım becerilerinin geliştirilmesi için önerilere ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşlerine bakıldığında; %40 Aktif katılıma yönelik sosyal, sanatsal ve spor faaliyetleri /etkinlikler yapılmalı (8), %40 İlgi ve yeteneklerine göre sorumluluk verilerek motivasyon ve özgüveni arttırılmalı (8), %20 Teknolojinin olumsuz etkileri azaltılmalı (4), %20 Gezi gözlem yapılmalı (4) şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenleri %15 Akranlarıyla grup çalışmalarına önem verilmeli (3), %15 Oyunlar oynatılmalı, drama çalışması yapılmalı (3), %10 Okul ortamları faaliyetlere uygun olmalı (2), %5 Deneyler yapılmalı (1), %5 Etkili zaman yönetimi yapılmalı (1), %5 Farklı sosyal ortamlarda bulunmalıdır (1). %5 Araç gereç temin edilmeli (1), %5 Kulüp çalışmaları arttırılmalı (1), %5 Ev ziyaretleri yapılmalı (1), %5 Sınıflar homojen olmalı (1), %5 İletişim kurmakta çekinmemeli (1), %5 Devlet desteği sağlanmalı (1), %5 Ailenin desteği sağlanmalı (1) ve %5

Öğretmenin yetiştirilmesi gerekir (1) şeklinde düşüncelerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin sosyal katılım becerilerinin geliştirilmesi için sınıf öğretmenlerinin önerilerine yönelik bazı ifadelerine aşağıda doğrudan yer verilmiştir:

Ö1.“Farklı sosyal ortamlarda bulunmaları, iletişim kurmaktan çekinmemeleri, toplumsal olarak düşünmeleri”.

Ö4.“Aile ziyaretleri yapılmalı. Sınıflar zekâ düzeyi konusunda homojen olmalı. Her öğretmen özel olduğunu, başarısının takdir edildiğini görmek ister”.

Ö6.“İnsanın kullanılmayan ilgi ve yetenekleri zamanla körelir. Bunun için düzenli olarak yapılmasını öneririm”.

Ö14.“Özgüvenlerini geliştirici etkinlikler yapılabilir. Çocukları motive edici konuşmalar yapılabilir. Her bireyin çalışmakla birçok şeyi başarabileceğinden bahsedilebilir. Kendi başına yapabileceği ödevler ve etkinlikler verilebilir”.

Ö20.“Sosyal medyadan uzak durulursa ve akranlarıyla daha fazla zaman geçirmeleri sağlanırsa sosyal katılım becerileri gelişebilir”.

Tartışma ve Sonuç

Sosyal katılım kavramını sınıf öğretmenleri genel olarak; sosyal hayata katılma, sosyalleşme, toplumda kabul görme ve yer edinme, birlikte çalışma, yaparak yaşayarak öğrenme, kendini ifade etme. Bir arada yaşama, hayatın kendisi, akranları ile kaynaşma, yeni topluluğa uyum sağlama, başarıya götüren yollardan biri, hoş vakit geçirme, sevme sevilme, etkili iletişim kurma, paylaşma, eşitlik ve adalet şeklinde tanımlamışlardır. Araştırmanın sonuçlarını destekler şekilde Memişoğlu'nun (2016) yaptığı çalışmada, öğretmenlerin sosyal katılımı daha çok toplumsal boyuta vurgu yaparak açıkladıkları görülmektedir. Yapılan çalışmalarda (Browne ve Keeley 2006; Butchart, Handfield ve Restall, 2009; Macdonald, 2004, aktaran Lai, 2012) öğrencilerin grupla çalışması, sınıf tartışması yapması, etkinliklere katılım sağlaması, ödevin içerik tasarımını yapmasının aktif öğrenme ve sosyal katılım kavramlarıyla ilişkilendirmektedir.

Sınıf öğretmenleri sosyal katılımın önemini pek çok açıdan önemli bulmaktadır: Sosyal gelişimle birlikte bireyin sosyalleşmesi, toplumun rahatı, huzuru ve mutluluğunu sağlaması, kendini ifade ederek özgüvenini kazanması, etkileşimi sağlayarak psikolojik ve ruhsal gelişmeyi sağlaması, günlük hayatta sorunları halletme ve başkalarıyla uyum içinde çalışma olarak düşünmektedirler. Ayrıca zorluklarla mücadele, planlama yapma, empatiyi geliştirme, ortak kararlar alma, sevme sevilme, komşuluk ilişkilerini geliştirme, konuları geniş açıdan görme, öğrenmede kalıcılığı sağlama, kendini geliştirme, kendini özgür ve kabul edilebilir hissetme. Karatekin, Kuş ve Merey (2014) çalışmalarında, insanların doğal ve sosyal çevresiyle olan ilişkilerinde aktif ve katılımcı olmaları durumunda topluma uyum sağlayacaklarına dikkat çekerek, sosyal katılımın önemine değinmektedir. Sonuç olarak sosyal katılım, bireyin biliş, duyuş, deviniş ve sosyal anlamda insanın ihtiyaç duyduğu temel bir beceri olması bakımından önemli görülmektedir.

Sosyal katılım becerisinin dersler düzeyindeki yerini sınıf öğretmenlerin %20'si Hayat bilgisi dersinde yer aldığını belirtirken, %10 Tüm derslerde yer aldığını belirtmiştir. Öğretmenler %5 Türkçe,

Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler dersi kazanımlarında bulunduğunu belirtirken, %5 Bazı derslerde yer aldığını ve %5'te Sınıf içi ve dışı egzersiz programlarında yer aldığını ifade etmiştir. Öğretmenlerin %50'si soruyla doğrudan ilişkisi olmayan cevaplar vermişlerdir. İlişkisi olmayan cevaplar ise, sosyal katılım ailede verilmeye başlanmalıdır. Mutlu yaşam, uyum, özgüven, sorunların çözümü ve kalıcı öğrenme için sosyal katılım gereklidir ve öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlar şeklindedir. Öğretmenlerin %30'u ise sosyal katılımın öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmesini sağladığını ifade etmişlerdir. Bu sonuç, sosyal katılım becerisinin dersler düzeyindeki yeriyle ilgili sınıf öğretmenlerinin bir fikirlerinin olmamasından kaynaklanabilir. Araştırma sonucuyla ilişkili olduğu düşünülen Mutluer'in (2013) yaptığı araştırmada, sosyal bilgiler öğretmenlerinin önemli bir kısmının programdaki beceriler ve bu becerilerin öğretime ilişkin yeterli bilgilerinin olmadığı anlaşılmaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu sosyal katılım becerisinin her sınıf düzeyinde yer aldığını ifade ederken, bazı öğretmenler ise diğer cevaplara (sınıf düzeyine göre etkinlik ile kalıcı öğrenmeyi sağlar; sosyalleşmeyi ve yardımlaşmayı sağlar; iletişim ve empatiyi geliştirir; etkileşimi ve uyumu sağlar) değinmişlerdir. Bu sonuç, sınıf öğretmenlerinin sosyal katılım becerisinin sınıflar düzeyindeki yerini net olarak ortaya koyamadıkları şeklinde yorumlanabilir. Bu bağlamda Çelikkaya'nın (2011) yaptığı araştırmada, sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal katılım becerilerini öğrencilere "kısmen" kazandırdıkları tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalar (Hill, Davis, Prout ve Tisdall, 2004; Howie ve diğerleri, 2010; Lee, Burgeson, Fulton ve Spain, 2001, Tisdall ve Davis, 2004) incelendiğinde, her sınıf düzeyinde öğrencilerin sosyal katılımlarını sağlayacak politikalara ve uygulamalara ihtiyaç olduğu görülmektedir. Öğrencilerin ilgisini çekecek etkinlikler her sınıf seviyesinde tasarlanmalı ve okul temelli programlar yapılmalıdır. Çocukların ilgi ve yeteneklerine uygun, kendi bakış açılarını ifade eden stratejiler belirlenerek, çocukların demokratik katılım süreçlerini destekleyen unsurları gözeterek, çocuklar için sosyal katılım programları geliştirilmelidir.

Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için izlenen yol ve uygulanan etkinlikler konusunda öğretmenlerin çoğunluğu eğitsel, sosyal, spor etkinlikleri yaparak, oyunlar oynayarak, drama yaptırarak, aktif katılım sağlayarak, gezi ve gözlem yapılarak, toplum içinde konuşmayı teşvik ederek, belirli gün ve haftaları kutlayarak, kulüp çalışmaları yaparak şeklinde cevap vermişlerdir. Bazı öğretmenler ise, sergi yaparak, piknik yaparak, huzurevi ziyareti yaparak, bireyi tanıyarak, aileyi tanıyarak ve iletişim sağlayarak, sosyal yardım faaliyeti yaparak şeklinde ifadelerde bulunmuşlardır. Araştırma sonucunu destekleyen Sömen'in (2016) yaptığı araştırmada, belirli gün ve haftalarda sivil toplum kuruluşlarının ziyaret edilebileceği, öğrencilerin aktif katılımını sağlayacak etkinliklerin düzenlenebileceği, öğretmenlerin ailelerle iş birliği içinde faaliyetler hazırlanabileceği gibi önerilerde bulunmuştur.

Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için kullanılan araç-gereç ve materyallere ilişkin sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu; grupta oynan oyunlar dramalar, hikâyeler, bilgisayar, video, akıllı tahta, projeksiyon, akıl ve zekâ oyunları, resimler, kitap, defter vb. gibi seviyelerine uygun her türlü araç gereci kullanmaktadır. Ayrıca, spor ve oyun malzemeleri, karton, kâğıt, sanat atölyesi, kütüphane, konferans salonu, sinema, tiyatro salonu, anket, tanıma formları, anılar, fotoğraflar, şiirler, seçim sandığı ve yardım kolisi vb. gibi araç-gereç ve materyallerden de sınıf öğretmenleri yararlanmaktadır. Meerah ve diğerleri (2010) öğretmenlerin eğitiminden materyal geliştirmeye kadar yapısal ve kurumsal koordineli stratejilere ihtiyaç duyulduğunu belirtmektedir. Ayrıca öğretmenlerin hizmet öncesinde yetiştirilmesini ve okul programlarının desteklenmesini önermektedir.

Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesi için kullanılan strateji, yöntem veya tekniklere ilişkin sınıf öğretmenleri en çok sırayla drama, işbirlikli grup çalışması, oyunlar, sözlü anlatım, soru cevap, rol model olma, araştırma inceleme, gezi gözlem, tartışma, beyin fırtınası şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir. Daha sonra sırayla buluş, tiyatro, örnek olay, fiziki etkinlik, anket, tanıma formları, röportaj ve dikte çalışmaları olarak düşüncelerini belirtmişlerdir. Alan yazın incelendiğinde Sömen ve Bilgili (2017) yaptıkları çalışmada, sosyal katılım becerilerinin öğrencilerde geliştirilmesi için sorgulama, sorun çözme, yaratıcı düşünme ve akıl yürütme becerilerini kazandıracak çalışmaları önermektedir. Alabaş (2018) sosyal katılım becerisi kazandırmak için önerilen yöntem ve tekniğin “gezi ve araştırma” olduğunu belirtmektedir.

Sosyal katılım becerisinin kazanılma sürecinde birçok engelin olduğu görülmektedir. Bu engeller en çok öğrenciden kaynaklanmaktadır. Öğrenciden kaynaklı engeller arasında; bencillik, hazırbulunuşluk eksikliği, önyargılar, bireysel farklılıklar, empati ve hoşgörü eksikliği, kendini ifade edememe, acelecilik, güvensizlik, menfi tavırlar, yanlış arkadaş seçimi, insan ilişkileri sorunu, iletişim becerisinin eksikliği ve okul öncesi yetersizlikler sayılabilir. İkinci olarak sosyal katılım becerisinin önündeki engel, öğrencinin aile içi yaşantılarından kaynaklanmaktadır. Aile içi engellere bakıldığında, çekimserlik, sessizlik, aile tutumu, dezavantajlı ortam, içine kapanıklık, susturma, fikirlerinin sorulmaması, ekonomik durumu, başarısızlık korkusu ve aile baskısıdır.

Öğrencilerin sosyal katılım becerisine engel oluşturan diğer unsurlara bakıldığında, telefon, bilgisayar, tablet kullanımının artması, teknoloji bağımlılığı olarak ifade edilmiştir. Ayrıca zamanın kısıtlı oluşu önemli bir bulgu olarak ifade edilmiş, laboratuvar, salon eksikliği, ekonomik yetersizlikler, imkânsızlıklar ve maddi sorunlardan kaynaklanan engeller arasında sayılmıştır. Araştırmanın sonucunda, sosyal katılım becerisinin önündeki bir diğer engelin müfredat yoğunluğu, eğitimden çok öğretime ağırlık verilmesi ve sınavlar programdan kaynaklanan sorunlar olarak ortaya konulmuştur. Diğer bir bulgu ise, öğretmenden kaynaklı sorunlar olabilir. Öğretmenin iletişim becerisindeki eksiklikten kaynaklı olarak öğrencilerin sosyal katılım becerisi gelişemeyebilir. Ayrıca öğrencilerin sosyal katılım becerisinin önündeki engeller arasında, okuldaki araç-gereç ve materyal

eksikliği ile çevresel faktörlerden kaynaklanan sorunlar da sayılabilir. Literatür incelendiğinde araştırma sonuçlarını destekleyen çalışmalara rastlanmıştır. Memişoğlu'nun (2016) yaptığı çalışmada, öğrencilerin sosyal faaliyetlere katılmalarına engel olan durumlar arasında; prosedür fazlalığı, okul, öğrenci ve öğretmenin sosyo-ekonomik durumu en fazla gösterilen sorunlar arasında yer almaktadır. Ayrıca öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, ailelerinin sosyokültürel ve ekonomik durumlarının sorun oluşturduğu görülmektedir. Meerah ve diğerleri (2010) sosyal katılımı arttırmada yapılacak araştırmalar için, daha fazla bütçe ayrılarak, yapısal ve kurumsal çerçevenin geliştirilmesi gerektiğini belirtmektedir. Hill ve diğerleri (2004) aktif vatandaşlıkla ilgili düşünce becerilerindeki eksikliklerin sosyal katılımın önünde engel oluşturduğunu, yoksul ve engelli olan öğrencilerin dışlanmasının örnek olarak gösterilebileceğini belirtmektedir. Nichols (2007) ise çocukların sosyal katılım haklarının kapsayıcı olarak tanınması ve desteklenmesi gerektiğine dikkat çekmektedir.

Öğrencilerin sosyal katılım beceri durumlarıyla ilgili sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu ilkokuldaki öğrencilerin sosyal katılım becerisini yetersiz bulmaktadır. Bunun yanı sıra öğretmenlerin bir kısmı yeterli bulurken, çok azı ise kısmen yeterli bulmaktadır. Araştırma sonuçlarını destekler şekilde Meerah ve diğerleri (2010) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin çevresel vatandaşlık bilgi, tutum ve katılım düzeylerinin düşük ile orta arasında olduğunu, sınıf içi ve sınıf dışı çevresel katılım becerilerine daha fazla önem verilmesi gerektiğini belirtmektedir. Webber ve Fendt-Newlin (2017) araştırmalarında, bireysel ve grup sosyal beceri eğitimi, topluluk katılımı desteği, grup temelli topluluk faaliyetleri, akran desteği çalışmaları ve sosyal ağ kazanımlarına yönelik beceri eğitimleriyle öğrencilerin desteklenmesi gerektiğini belirtmektedir.

Sosyal katılım becerisinin geliştirilmesine yönelik sınıf öğretmenlerinin önerileri ise çoğunlukla aktif katılıma yönelik sosyal, sanatsal ve spor faaliyetleri ve etkinliklerin yapılmalı, öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine göre sorumluluk verilerek motivasyonları ve özgüvenleri arttırılmalı, teknolojinin olumsuz etkileri azaltılmalı, gezi gözlem yapılmalı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Daha sonra sırayla akranlarıyla grup çalışmalarına önem verilmeli, oyunlar oynatılmalı, drama çalışmaları yapılmalı, okul ortamları faaliyetlere uygun olmalı, deneyler yapılmalı, etkili zaman yönetimi yapılmalı, farklı sosyal ortamlarda bulunmalı. Araç gereç temin edilmeli, kulüp çalışmaları arttırılmalı, ev ziyaretleri yapılmalı, sınıflar homojen olmalı, iletişim kurmakta çekinmemeli, devlet desteği sağlanmalı, ailenin desteği sağlanmalı ve öğretmenin yetiştirilmesini öğretmenler önermişlerdir. Çocukları geleceğin vatandaşları olarak tanımak ve sosyal katılımlarını anlamlı olarak desteklemek, sosyal katılım okuryazarlığını gerektirir. Çocukların temel okuryazarlık becerileri ile aritmetik temel becerileri öğrenmiş olması, gelecekte sosyal katılım okuryazarı olan bir vatandaş olmalarında önemlidir. Bu bağlamda çocuklar için, çocuk danışma ve araştırma programı hazırlanarak, drama, sanat, e-posta, tartışma grupları, röportajlar ve anketler gibi etkinliklere dahi etmeyi önermektedir (Prout 2001, Tisdall ve Davis 2004, aktaran Nichols, 2007). Sömen ve Bilgili (2017) sosyal katılımı teşvik ettirici etkinliklere okul öncesinden itibaren yer verilmesi, öğrencilerin

aktif olarak faaliyetlerde bulunmaları ve okul kültürü oluşturulmasının sosyal katılım becerisinin geliştirilmesine katkı sağlayacağını belirtmektedir.

Öneriler

Araştırmanın sonucuna göre şu önerilerde bulunulabilir:

- Sosyal katılım becerisine özellikle İnsan Hakları ve Vatandaşlık Bilgisi Ders Öğretim Programında doğrudan yer verilebilir.
- Öğretmenlere ve ailelere sosyal katılım becerisinin önemi konulu eğitim verilebilir.
- Öğrencilerin sosyal katılıma yönelik çalışmalarda yer alabilmesi için, ailelerin desteği sağlanmalıdır. Öğrencilerin aile içi yaşantılarını destekleyici motivasyonlarını arttırıcı çalışmalar yapılabilir.
- Öğretmenlere sosyal katılım becerisi eğitiminde etkinlik hazırlama ve etkinlik yapma, gerekli strateji, yöntem ve teknikler konusunda eğitimler verilebilir.
- Öğrencilerin sosyal katılım becerilerinde kendilerinden kaynaklı sorunların çözümünde ilgili paydaşlar işbirliği yapabilir.
- Sosyal katılım becerisinin eğitimi için okulların zaman, mekân sorunları ile maddi sorunları çözülebilir.
- Sosyal katılım becerine yönelik yapılacak etkinlik ve sosyal faaliyetler için okula bütçe ayrılabilir.
- Öğrenci katılımını sağlayıcı motivasyonları arttırılabilir.
- Ders kitaplarının içeriği daha çok aktif katılıma yönelik hazırlanabilir.
- Sosyal katılımıda kullanılabilecek okulların araç-gereç ve materyal sorunları çözülmelidir.
- Öğrencilerin teknolojik bağımlılığını azaltacak çeşitli etkinlikler yapılabilir, sosyal sorumluluk projeleri geliştirilebilir.
- Sivil toplum kuruluşlarına, devlet kurumlarına, çevreye ve doğal ortamlara geziler düzenlenebilir, gezideki gözlemlerini raporlaştırarak sunum hazırlayabilir, tartışma yapabilir ve paylaşımlarda bulunabilirler.

<http://kefad.ahievran.edu.tr>

Ahi Evran University Journal of Kırşehir Education Faculty

ISSN: 2147 - 1037

ENGLISH VERSION

Introduction

Individuals can only exist and survive in social life. On the other hand, social life is possible with individuals' interaction with the environment. By virtue of this interaction, individuals can see and evaluate the positive or negative behaviours around them, complete their development and exist in society. It can be stated that social participation is one of the basic elements that enable individuals to exist in society, develop and be happy. Social participation firstly occurs in the family. Individuals should be brought up with an understanding of a participatory, liberal, egalitarian, fair and valued democracy in the family environment. Likewise, school environment should reinforce the culture of democracy, and the social participation of individuals should be supported. Social participation is defined as a skill in the Curricula of Primary School Social Studies courses in 2005 and 2015, and in the Curricula of Primary School Life Science and Social Studies courses in 2018, which aims to enable individuals to gain this skill.

When the literature is reviewed, it is seen that various definitions of social participation are made. Social participation is the individual's participation in social activities within a group (Adler and Goggin, 2005), and the individual's having more autonomy, independence and self-efficacy (Law, 2002; Sinnema, 1992). It is defined as individuals' ability to communicate within a group (Zhang et al., 2011). When the definitions are examined, social participation is related to individuals' self-efficacy and it varies according to individuals. It emphasizes the concepts of active citizenship, democracy, human rights and improves social relations. It is a skill that contributes to social life in shaping the future of society and improving conditions.

Social participation skill aims to enable children to participate in social, cultural, artistic and sports activities in school and social life, and to develop self-confidence and responsibility. For that reason, this skill is included in the Curricula of Life Science and Social Studies courses within the scope of formal education in Turkey (Samancı et al., 2018). Social participation is a skill that should be supported with out-of-class practices by putting children's real life in the centre in Life Science course. In order to achieve this, children need to deal with current problems in Life Science course (Uzunkol, 2021). On the other hand, Social Studies course, aims to provide social participation, democratic

values, citizenship education and skills education (Chapin, 2006). Students' active participation in social activities is also considered important for individuals and society in the context of citizenship education (Memişoğlu, 2016).

Lessons, activities and features at schools related to social participation skills are diverse. Social participation activities include participation in school meetings, participation in art activities, participation in drama and volunteer-based cooperation activities (Hoskins et al., 2012). Community-based activities that improve social participation skills and increase trust seem to support the improvement of social relations. For example, gardening and arts-based projects are the most common forms of activities (Gonzalez et al., 2011). Overall, a versatile skill-based participation system helps students develop themselves. In order to improve students' skills, at least one applicable goal should be determined, and the processes of creating participation skills with critical reflective thinking skills should be implemented (Gillis, 2019). In this sense, the skill is acquired by transforming the knowledge into behaviour.

A skill is the ability of individuals to complete a task in line with the goal according to their ability and education (Akçay and Kapıcı, 2016). Skill in Social Studies curriculum is expressed as having the ability to perform a task as a result of gaining knowledge and making a behavioural effort in learning-teaching environment (Sever, 2021). In this sense, skills that can be transformed into behaviours play a role in facilitating individuals' life in adapting to the rapid change in individuals' daily life (Taneri, 2021). In 2018 curricula, social participation skill was included in the program as a skill; however, it was not defined, and detailed guidance for teachers was not included (Alabaş, 2018). This situation may create an obstacle in terms of skill teaching. One of the biggest obstacles to skill teaching is that students and teachers adopt an exam-oriented education (Öztürk and Mutlu, 2017). In order for skill training to be successful, it must be in line with the goals of the individual. Thus, it becomes easier for the individual to be motivated for skill training. If the individual applies skills in his/her daily life, there will be improvement, and if he/she participates in the decision-making process more, he/she will be successful (Knott and Bannigan, 2013; Webber and Fendt-Newlin, 2017).

When the curricula of the Ministry of National Education (MEB, 2018a, 2018b) are examined, it is seen that the social participation skill is directly included as a skill in the curricula of Social Studies and Life Science. It is observed that social participation skills are explained and generally included in the section "Special Purposes" in the curriculum of Life Science and in some of the learning outcomes of in 1st -2nd grades' "Life in our School" unit. It has been determined that social participation skills are explained directly and included in some of the learning outcomes of the learning domains "Active Citizenship" in the 4th grade and "Individual and Society" and "Active Citizenship" in the 5th grade in the curriculum of Social Studies. In this context, teachers also need to have sufficient knowledge and skills regarding social participation skills. In order for students to use the knowledge they have

learned in their lives, teachers are expected to plan activities as a guide and apply them in appropriate learning environments inside and outside the classroom.

A primary school teacher is the person who conveys information about the subjects in the program to the students, directs them to do research, being creative and entrepreneur, guides them to have positive attitudes towards the environment, and supports the improvement of their communication skills. In this sense, people who undertake teaching task at primary school are called primary school teachers. By recognizing the development levels of the students, primary school teachers should have the skills such as planning, organizing, implementing and concluding the curriculum in accordance with students' learning methods; communicating and working together effectively with parents, the community, school staff and other teachers (Senemoğlu, 1994). In short, a teacher with the ability to work together should give students who are involved in social participation the responsibility of comparing and evaluating different views. By asking students to give reasons, the teacher should encourage students to persuade others, evaluate new ideas, and review existing beliefs (Carusi, 2003).

It can be stated that characteristics of teachers such as their approach to the problems they encounter in the lesson and their way of producing solutions, their communication skills with students, their planning and evaluation of their lessons, the way they present the subjects, the fact that they recognize their students as individuals, the way they guide and direct students are related to "social participation skills". In this context, teachers can provide students with social participation skills by implementing different educational activities inside and outside the classroom. According to Uzunkol (2021), activities containing social participation should be designed by enabling students to face the social problems in which they are actively involved inside and outside the classroom within the framework of the learning outcomes in the program. In addition, students can be encouraged to become members of social responsibility projects, non-governmental organizations and participate in their activities. In this context, it is considered important for the student to take responsibility and find solutions for the problems they will encounter in social life, as well as their social adaptation in improvement of social participation skills. In addition, Chen and Cohn (2003) proposes preparing daily or weekly programs for students, giving physical or social responsibilities at school and at home, and guiding students in developing activities in order to increase social participation.

The literature on social participation skills at primary school level has been researched. In this context, when the research conducted abroad are examined, it is found out that reconceptualizing the improvement of participation skills (Gillis, 2019), the relationship among students' social participation skills in inclusive classrooms (Garrote, 2017), and the relationship among social participation, decision making and organizational commitment (Thompson et al., 2016) are surveyed. It can be said that the importance of learning citizenship through social participation inside and outside the school (Hoskins

et al., 2012), evaluation of participation skills through online discussions (Lai, 2012), and the importance of participation in external activities in improvement of children's social skills behaviours (Howie et al., 2010) are also among studied topics. In addition, it is seen that students' level of knowledge, skills and participation in environmental citizenship (Meerah et al., 2010) and social participation literacy for children as citizens (Nichols, 2007) have also been studied. When we look at the studies on social participation in Turkey, the studied topics are the case of providing students with the skills of Social Studies (Sömen and Bilgili, 2017; Taşkıran et al., 2016), the place of social participation skills in Social Studies curricula published between 1968-2018 (Alabaş, 2018) and primary school students' acquiring social participation skills (Şahin, 2020).

In the research conducted inside and outside Turkey, it is found out that there is no case study that reveals social participation skills at primary school. This research has been carried out by drawing on literature and based on the views of primary school teachers working in the field in line with their knowledge and experience. Within the scope of the research, the concept of social participation, the importance of social participation in social life, its place in primary school curriculum, its place at the grade level, what is done to improve students' social participation skills and teachers' suggestions were revealed. In addition, it was aimed to determine which tools and materials are used to acquire social participation skills, which strategies, methods and techniques are used, what kind of factors hinder social participation, and what is the status of students' social participation. In the research, it is considered important that certain unknown issues about social participation skills are revealed and social participation skills are studied as a case study at primary school level. It is thought that this study will contribute to the field and will shed light on future studies.

Method

Research Design

In the study, qualitative research design was used to evaluate views of primary school teachers about social participation skills. The reason for using qualitative research design is to try to determine what it means for primary school teachers by examining the concepts they mention while answering the questions about social participation. Qualitative research is defined as a process in which data are collected and used by non-numerical methods such as observation, interview, and document analysis (Yıldırım and Şimşek, 2018). Qualitative research is used to interpret and explain people's experience by drawing on what they have lived over a long period of time (Merriam, 2015; Punch, 2011).

Considering the characteristics of the study group in the research, a case study method, one of the qualitative research methods, was used. It is a method in which an entity, event, environment or social group is investigated in detail depending on a certain place, location and time (Büyüköztürk et al., 2014; McMillan, 2004). In a case study, it is possible to explain more cases by dealing with a single

case (Gerring, 2007). In this context, a case study is the process of systematically collecting and explaining data about a person, group, social structure, event or phenomenon (Berg, 2001).

Study Group

The research was carried out with 20 primary school teachers who worked at a primary school affiliated to the Nevşehir Provincial Directorate of National Education in the 2021-2022 academic year and who participated in the research voluntarily. The demographic characteristics of the participants in the study are given in Table 1.

Table 1. *Demographic characteristics of teachers*

Variables		n	%
Gender	Female	11	55
	Male	9	45
	Total	20	100
Years of Experience	0-10 years	1	5
	11-20 years	12	60
	21 years and over	7	35

When Table 1 is examined, 11 (55%) of the teachers participating in the research are female and 9 (45%) are male. Regarding the years of experience of the teachers participating in the research, it is seen that 1 teacher has 0-10 years of experience (5%), 12 teachers have 11-20 years of experience (60%), and 7 teachers have 21 years or more years of experience (35%).

The study group was determined by purposive sampling. In purposive sampling method which is widely used in qualitative research, groups or individuals with knowledge and experience on the subject are selected (Baştürk and Taştepe, 2013), and this method considered as serving the purpose of the research best is widely used in identifying and selecting information-rich situations (Palinkas et al., 2015, cited by Yağar and Dökme, 2018). Purposive sampling method is suitable for saving material, time and effort. It is useful in explaining phenomena and events and it provides an opportunity to study in depth (Patton, 2002).

In the research, criterion sampling one of the purposeful sampling types was used, and four criteria were used in the selection of the sample in order to study the cases that meet the criteria determined or created by the researcher (Yıldırım and Şimşek, 2018). The first criterion is that the study group was easily accessible, and the second is that the teachers to be interviewed participate in the study on a voluntary basis, the third is that the participants are on duty during the study process and the fourth is that the views of the teachers at all grade levels (1st, 2nd, 3rd, 4th grades) are taken.

Data Collection Tools

A semi-structured interview form prepared by the researcher was used in the research. In the semi-structured interview method, the researcher can ask alternative questions during the interview and ask the participants to elaborate their answers with the questions “how and why”, and enable

them to convey the information on that subject in depth. Thus, at the end of the interview session which is held for a specific purpose, detailed data can be collected (Bogdan and Biklen, 2007; Patton, 2002; Yıldırım and Şimşek, 2018).

The interview consists of 10 open-ended questions. In the preparation of the questions, the relevant literature was taken into account in line with the purpose and scope of the research. The interview questions were prepared by a primary school teacher and then sent to an academician who is an expert at the department of primary education for expert-opinion. As a result of the examination, the number of interview questions was increased in line with the purpose of the research and the interview form took its final form. Subsequently, the data collection tool of the research was sent to the scientific research and publication ethics committee of the university, and the ethics committee permission was given with the meeting decision number of 2021.09.350.

In the interview form used as a data collection tool, answers to the following questions were sought?

1. What does social participation mean to you?
2. What is the importance of social participation?
3. What is the place of the social participation skill in the curriculum of primary school at the course level?
4. What is the place of the social participation skill in the curriculum of primary school at the grade level?
5. What ways do you follow to improve social participation skills? What kind of activities do you do?
6. What kind of tools and materials do you use to improve social participation skills?
7. What strategies, methods or techniques do you use to help students acquire social participation skills?
8. What do you think are the factors that hinder the acquisition of social participation skills?
9. How do you find students' social participation skills? Can you explain?
10. What are your suggestions for improving students' social participation skills?

Data Collection and Analysis

Data were collected with semi-structured interview questions. Semi-structured interview is an important method in collecting data in depth, making the situation more explanatory by asking the questions that are not understood subsequently, and giving the participants the opportunity to complete their answers (Çepni, 2009). In addition, by deciding the order of the pre-selected questions

and the way of expression during the interview, the researcher can ask questions at the end of the interview so that the questions can be answered comprehensively (McMillan and Schumacher, 2006). Semi-structured interviews are neither rigid like structured interviews nor flexible like unstructured interviews. In this sense, semi-structured interview method was preferred because it provides flexibility (Altunay et al., 2014; Yıldırım and Şimşek, 2018).

Considering the time when primary school teachers were available, the interviews were conducted face to face, and the necessary explanations were given to the teachers who asked for explanations about the interview questions. Before the interview, it was stated that the university's ethics committee permission was obtained within the scope of scientific research and the interviews would be conducted on a voluntary basis. Interviews were held during the hours when the teachers were available, and the interviews lasted for about 30-40 minutes. This is one of the processes made to ensure the credibility of the research data (Yıldırım and Şimşek, 2018).

The obtained data were analyzed by descriptive analysis method. The reason for using descriptive analysis is that it is one of the most effective ways to express the existing case by interpreting the data obtained. The obtained data were summarized and interpreted in line with the predetermined themes. Direct quotations were used to draw attention to the views of individuals. The main purpose of descriptive analysis is to summarize and interpret the obtained data for the reader (Yıldırım and Şimşek, 2018). Descriptive analysis is frequently used to obtain summary information about cases and events in research (Büyüköztürk et al., 2014).

Within the scope of the research, the data of each interview question were analyzed, presented in tables, explained and interpreted with their frequencies and percentages. While analyzing the interview data collected from the participants, coding was done by numbering them between T1 and T20. Thus, the confidentiality of the participants was protected. In addition, it was aimed to ensure reliability in the analysis of the data by including the direct quotations of the participants under each table.

Ethical Permissions of the Research

All the rules specified in the “Directive on Scientific Research and Publication Ethics of Higher Education Institutions” were followed in this study. None of the actions specified under the second section of the Directive, “Actions Contrary to Scientific Research and Publication Ethics”, have been carried out.

Ethics committee permission information: Name of the ethical review board= Nevşehir Hacı Bektaş Veli University Scientific Research and Publication Ethics Committee

Date of ethical assessment decision= 25.10.2021

Ethical assessment certificate number number= 2021.09.350

Results

In this section, the findings were presented based on the data obtained from the interviews in accordance with the purpose of the research.

The findings regarding the views of primary school teachers on the concept of social participation are given in Table 2.

Table 2. *Views of primary school teachers on the concept of social participation*

Social Participation	<i>f</i>	%	Participant
Participating in social life	8	40	T1-T2-T10-T12-T13-T17-T18-T20
Socialization	3	15	T7-T8-T16
Social acceptance and existing in society	3	5	T7-T8-T9
Collaboration	2	10	T5-T6
Learning by doing	2	10	T14-T15
Self-expression	1	5	T8
Coexistence	1	5	T7
Life itself	1	5	T4
Integration with peers	1	5	T5
Adapting to a new community	1	5	T11
One of the ways to success	1	5	T19
Having good time	1	5	T16
Loving and being loved	1	5	T7
Communicating effectively	1	5	T10
Sharing	1	5	T16
Equality and justice	1	5	T3

When Table 2 is examined, 40% of primary school teachers defined the concept of social participation as participation in social life (8), 15% of them as socialization (3), 15% of them as social acceptance and existing in society (3), 10% of them as working together (2), and 10% of them learning by doing (2). On the other hand, 5% of them defined social participation as self-expression (1), 5% of them as coexistence (1), 5% of them as life itself (1), 5% of them as integration with peers (1), 5% of them as adapting to a new community (1), 5% of them as one of the ways to success (1), 5% of them as having a good time (1), 5% of them as loving and being loved (1), 5% of them as communicating effectively (1), 5% of them as sharing (1), and 5% of them equality and justice (1) respectively. The statements of primary school teachers regarding the concept of social participation are given directly below:

T1: "It is the inclusion and contribution of individuals to society they belong to".

T2: "Social participation is life itself".

T6: "It is a collaborative activity done to determine the expectations, suggestions, wishes and needs of society".

T7: "Man is a social creature, and has needs such as living with other people, loving, being loved and being accepted. Social participation is the environment in which we acquire them".

T16: "It means socialization of the individual, learning new things, sharing knowledge, and sometimes having a good time".

The findings regarding the views of primary school teachers on the importance of social participation are given in Table 3.

Table 3. *Views of primary school teachers on the importance of social participation*

Importance of Social Participation	f	%	Participant
Ensures socialization of individuals along with social development	6	30	T5-T12-T13-T14-T15-T16
Ensures the comfort, peace and happiness of society	4	20	T1-T3-T8-T9
Ensures self-confidence by expressing yourself	4	20	T14-T15-T18-T20
Ensures development of communication	3	15	T1-T8-T20
Ensures psychological development and protects from mental depression	3	15	T4-T10-T16
Solves problems in daily life	2	10	T2-T20
Ensures working in harmony with others	2	10	T5-T11
Ensures coping with challenges	1	5	T5
Helps planning	1	5	T5
Improves empathy skills	1	5	T12
Helps us make joint decisions	1	5	T17
Ensures permanent learning	1	5	T18
Ensures self-improvement	1	5	T18
Ensures feeling free and acceptable	1	5	T14
Fulfils the need to love and to be loved	1	5	T7
Ensures looking from a broad perspective	1	5	T6
Develops neighbourhood and kinship relations.	1	5	T10

When Table 3 is examined, primary school teachers explained the importance of social participation as follows: It ensures the socialization of individuals with social development (30%), (6); it ensures the comfort, peace and happiness of society (20%), (4); it ensures self-confidence by expressing yourself (20%), (4); it ensures development of communication (15%), (3); it ensures psychological development and protects from mental depression (15%), (3); it solves problems in daily life (10%), (2); and it ensures working in harmony with others (10%), (2). On the other hand, 5% of them stated that it is important for coping with challenges (1); 5% of them stated that it is important for planning (1); 5% of them stated that it improves empathy skills (1); 5% of them stated that it helps us to make joint decisions (1); 5% of them stated that it is important for permanent learning (1); 5% of them stated that it is important for self-improvement (1); 5% of them stated that it ensures feeling free and acceptable (1); 5% of them stated that it fulfils the need to love and to be loved (1); 5% of them stated that it is important for looking from a broad perspective (1); and 5% of them stated that it is important for neighbourhood and kinship relations (1). Some statements of primary school teachers regarding the importance of social participation are given below:

T1: "Individuals who have social participation skills communicate more easily and are better in social relations".

T7: "Most basic needs such as loving, being loved and living must be met. Social participation is important to meet these needs".

T9: "It can increase the level of efficiency and welfare in the decision-making and implementation process".

T10: "First of all, neighbourhood and kinship relations develop. Friends and social environment protect people from mental depression, and they are crucial. Social participation is inevitable".

T14: "Social participation contributes to self-confidence, self-expression, socialization of students and to see themselves as free and acceptable in society".

The findings regarding the views of primary school teachers regarding the place of the social participation skill in the curriculum of primary school at the course level are given in Table 4.

Table 4. *Views of primary school teachers on the place of the social participation skill in the curriculum of primary school at the course level*

The Place of Social Participation at the Course Level	<i>f</i>	%	Participant
Included in Life Science course	4	20	T1-T2-T7-T8
Included in all courses	2	10	T1-T15
Included in the learning outcomes of Turkish, Life Science, Social Studies courses	1	5	T10
Included in some courses	1	5	T18
Included in in-class and out-of-class exercise programs	1	5	T5
Allows students to learn by doing	6	30	T5-T11-T12-T18-T19-T20
Other views (should be provided in the family first, it is necessary for happy life, harmony, self-confidence, problem solving and permanent learning)	10	50	T3-T4-T6-T7-T8-T9-T11-T13

When Table 4 is examined, primary school teachers regarded the place of social participation skill in the primary school curriculum at the level of courses as follows: Included in Life Science course (20%), (4); included in all courses (10%), (2); included in the learning outcomes of Turkish, Life Science, Social Studies courses (5%), (1); included in some courses (5%), (1); and included in in-class and out-of-class exercise programs (5%), (1). On the other hand, other views (50%) (10) are listed as follows: it should be provided in the family first, it is necessary for a happy life, harmony, self-confidence, problem solving and permanent learning. Finally, 30% of them stated that it allows students to learn by doing (6). Some statements of primary school teachers regarding the place of social participation skill in the primary school curriculum at the level of courses are given below:

T7: "There are many topics about human behaviour in society in Life Science course. Obeying the rules of society is part of social participation".

T9: "Improving students' such skills can help students increase their self-confidence and cope with problems more easily".

T10: "Effective speaking and listening skills, self-expression, realizing that you are a social being are the learning outcomes of Turkish, Life Science, Social Studies courses".

T15: "Students must demonstrate social participation skills in every course. This is how students expresses themselves".

T18. "Social participation is very important in some courses. In the process of teaching the courses, the courses turn into learning by having fun rather than being boring".

The findings regarding the views of primary school teachers on the place of the social participation skill in the curriculum of primary school at the grade level are given in Table 5.

Table 5. *Views of primary school teachers on the place of the social participation skill in the curriculum of primary school at the grade level*

The Place of Social Participation at the Grade Level	f	%	Participant
Included in every grade level	16	80	T1-T2-T3-T4-T6-T7-T8-T9-T10-T11-T14-T15-T16-T17-T19-T20
Other views (Provides permanent learning with activity according to grade level; provides socialization and cooperation; improves communication and empathy; ensures interaction and harmony)	4	20	T5-T12-T13-T18

When Table 5 is examined, regarding the place of the social participation skill in the curriculum of primary school at the grade level, 80% of primary school teachers stated that it is included in every grade level (16). Other views (20%), (4) are as follows: it provides permanent learning with activity according to grade level; it provides socialization and cooperation; it improves communication and empathy; it ensures interaction and harmony). Some of the statements of primary school teachers concerning the place of the social participation skill in the curriculum of primary school at the grade level are given below:

T4: "There should be communication among classes. It improves the ability to empathize".

T7: "Teachers can cover social participation according to each grade level and consciousness of students. They can cover the topic of love. They can tell how we will be accepted (not excluded) in society".

T8: "Social participation of students together with their friends, teacher and immediate environment is important in the 1st and 2nd grades at primary school. In the 3rd and 4th grades at primary school, close contact with society is important for problems related to the environment or in terms of solidarity".

T9: "In the process of acquiring social participation skills, it will be more effective if a path is followed from easy to difficult, from simple to complex according to grade levels".

T20: "Social participation skill is applied in all classes. It is included more as the student's grade level increases".

The views of primary school teachers on the ways to be followed and the activities to be done for the improvement of social participation skills are given in Table 6.

Table 6. *The views of primary school teachers on the ways to be followed and the activities to be done for the improvement of social participation skills*

The Ways to Be Followed and the Activities to Be Done	f	%	Participant
Doing educational, social and sports activities	10	50	T1-T2-T3-T5-T8-T10-T11-T12-T13-T20
Playing games and drama	4	20	T1-T11-T17-T18
Ensuring active participation	3	15	T5-T6-T16
Travelling and observing	3	15	T8-T10-T15
Encouraging public speaking	2	10	T17-T19
Celebrating specific days and weeks	2	10	T5-T15
Forming a club	2	10	T5-T7
Organizing an exhibition	1	5	T7
Having a picnic	1	5	T10
Visiting a nursing home	1	5	T8
Getting to know the individual	1	5	T3
Getting to know the family and communicating	1	5	T4
Doing social welfare activities	1	5	T14

When Table 6 is examined, regarding the ways to be followed and the activities to be done for the improvement of social participation skills, 50% of primary school teachers listed them as doing educational, social and sports activities (10); 20% of them as playing games and drama (4); 15% of them as ensuring active participation (3); 15% of them as travelling and observing (3); 10% of them as encouraging public speaking (2); 10% of them as celebrating specific days and weeks (2); and 10% of them as forming a club (2). On the other hand, %5 of teachers stated that social participation can be improved by playing games and preparing puzzles (1); %5 of them by organizing an exhibition (1); %5 of them by having a picnic (1); %5 of them by visiting a nursing home (1); %5 of them by getting to know the individual (1); %5 of them by getting to know the family and communicating (1); and %5 of them by doing social welfare activities (1).

Some of the statements of primary school teachers regarding the ways to be followed and the activities to be done for the improvement of social participation skills are given directly below:

T10: "The number of the activities such as picnic, travelling, observation, getting to know environment, group work, sports activities should be increased. Useful common activities can be done to get to know the nature and the environment better".

T14: "For example, as I did in previous classes, we went to poor families with my students by collecting money among students and buying food for those families. They never forgot that event for four years. Such activities can be done".

T15: "Specific days and weeks can be celebrated. Students can participate in the celebration ceremonies of national holidays. Students can travel and make observation".

T16: "We encourage students to participate in the activities. We organize activities suitable for each student's level. In addition, we pay attention to the fact that the tools and materials used in the events are economically accessible".

T18: "Tools and materials used in some courses can be developed by students. Games can be played, and puzzles can be prepared together".

The views of primary school teachers on the tools and materials used for the improvement of social participation skills are given in Table 7.

Table 7. *Views of primary school teachers on the tools and materials used for the improvement of social participation skills*

The Tools and Materials	<i>f</i>	%	Participant
Group games, dramas	5	25	T1-T10-T11-T14-T19
Books and notebooks	4	20	T3-T8-T11-T20
All kinds of tools and materials suitable for their level	4	20	T6-T10-T13-T16
Stories	3	15	T8-T11-T19
Computer, video, smart board, projection	3	15	T1-T5-T9
Intelligence games	3	15	T5-T8-T12
Pictures	3	15	T7-T8-T9
Sports and game equipment	3	15	T8-T14-T15
Cardboard, paper	1	5	T18
Art workshop, library, conference hall, cinema and theatre hall	1	5	T5
Questionnaire, recognition forms, memoir, photos	1	5	T3
Poems	1	5	T8
Ballot box, charity box	1	5	T20

When Table 7 is examined, the views of primary school teachers regarding the tools and materials used to improve social participation skills and their percentages are as follows: 25% group games, dramas (5), 20% books and notebooks (4), 20% all kinds of tools and materials suitable for their level (4), 15% stories (3), 15% computer, video, smart board, projection (3), 15% intelligence games (3), 15% pictures (3), and 15% sports and game materials (3). Other views regarding the tools and materials used to improve social participation skills and their percentages are listed as following: 5% cardboard, paper (1), 5% art workshop, library, conference hall, cinema and theatre hall (1), 5% questionnaire, recognition forms, memoir, photos (1), 5% poems (1), and 5% ballot box, charity box (1). Some statements of primary school teachers regarding the tools and materials used for the improvement of social participation skills are given below:

T1: "Computer, projector and smart board can be used to watch sample events. Drama can also be used".

T8: "Any material that will keep you away from 3T (TV, Tablet, Television) will be effective. These can be books, notebooks, pictures, sharing poems and stories which stimulate students' imagination, intelligence games, sports equipment".

T10: "Everything that is necessary for any activity, and any activity where group work can be done".

T16: "We use all kinds of tools and materials that are accessible and safe for the student".

T18: "Tools and materials made by using papers, cardboards and recycling materials suitable for the level of class and courses, and materials available at our school".

The views of primary school teachers on the strategies, methods or techniques used for the acquisition of social participation skills are shown in Table 8.

Table 8. *Views of primary school teachers on the strategies, methods or techniques used for the acquisition of social participation skills*

Strategies, Methods or Techniques	<i>f</i>	%	Participant
Drama	9	45	T1-T8-T10-T11-T14-T17-T18-T19-T20
Collaborative group work	8	40	T5-T6-T8-T10-T12-T13-T19-T20
Games	5	25	T1-T7-T8-T10-T18
Oral expression	4	20	T4-T8-T14-T17
Question-answer	4	20	T4-T8-T19-T20
Being a role model	3	15	T9-T11-T19
Research and examination	3	15	T12-T13-T14
Trip-observation	2	10	T8-T9
Discussion, brainstorming	2	10	T9-T20
Discovery	1	5	T13
Theatre	1	5	T17
Case study	1	5	T17
Physical activity	1	5	T10
Questionnaire, recognition forms, interview	1	5	T3
Dictation	1	5	T9

When Table 8 is examined, the views of primary school teachers regarding the strategies, methods or techniques used for the improvement of social participation skills and their percentages are as follows: 45% drama (9), 40% collaborative group work (8), 25% games (5), 20% oral expression (4), 20% question-answer (4), 15% being a role model (3), 15% research and examination (3), 10% trip-

observation (2), and 10% discussion, brainstorming (2). On the other hand, other views and percentages are listed as 5% discovery (1), 5% theatre (1), 5% case study (1), 5% physical activity (1), 5% questionnaire, recognition forms, interview (1), and 5% Dictation (1). Some statements of primary school teachers concerning the strategies, methods or techniques used for the acquisition of social participation skills are given below:

T4: "The most effective way is question and answer. Namely, stimulating sentences such as 'I wonder your opinions on this issue' should be made".

T8: "Drama, question and answer, activities with games, trip-observation, group work, role-play, conversation circle, empathy activities like 'if you were'.

T14: "I use the methods and techniques such as drama, animation, oral expression, learning by doing and experiencing".

T15: "Participation should be ensured in line with the participation skills of each student. It should be ensured that the student who reads poems well participates in poetry competitions, and the student who draws well in drawing competitions".

T20: "Question and answer technique, drama, brainstorming, group work".

The views of primary school teachers on the factors that hinder the acquisition of social participation skills are given in Table 9.

Table 9. Views of primary school teachers on the factors hindering the acquisition of social participation skills

Problems and Barriers		f	%	Participant
Stemmed from Students	Selfishness, lack of readiness, prejudices, individual differences, lack of empathy and tolerance, inability to express oneself, hastiness, lack of confidence, negative attitudes, wrong choice of friends, problems in human relations, lack of communication skills, preschool inadequacies	14	70	T1-T2-T3-T5-T6-T7-T8-T9-T10-T12-T14-T15-T18-T20
Stemmed from Family Experiences	Tentativeness, silence, family attitude, disadvantaged environment, introversion, silencing, not asking for their opinions, economic situation, fear of failure, family pressure	9	45	T4-T8-T9-T10-T11-T15-T18-T19-T20
Stemmed from Technology Addiction	Increased use of phone, computer, tablet	4	20	T8-T10-T17-T20
Stemmed from Time	Time constraints	4	20	T3-T8-T10-T18
Stemmed from Impossibilities and Financial Problems	Lack of laboratory and hall, economic insufficiency, transportation problem	3	15	T3-T5-T16-
Stemmed from Curriculum	Curriculum density, emphasis on teaching rather than training, exams	3	15	T8-T10-T18
Stemmed from Teacher	Lack of communication skills, problems stemmed from teacher	2	10	T1-T14
Stemmed from Tools and Materials	Lack of course tools and materials	2	10	T5-T12
Stemmed from Environment	Environmental factors	1	5	T6

When Table 9 is examined considering the views of primary school teachers on the factors that hinder the acquisition of social participation skills, it is determined that the problems and barriers stemming from students are the most common with a rate of 70% (14). This category includes selfishness, lack of readiness, prejudices, individual differences, lack of empathy and tolerance, inability to express oneself, hastiness, lack of confidence, negative attitudes, wrong choice of friends, problems in human relations, lack of communication skills and preschool inadequacies. It was determined that the inadequacy in social participation skills stemming from family experiences occurs at a rate of 45% (9). This category includes tentativeness, silence, family attitude, disadvantaged environment, introversion, silencing, not asking for their opinions, economic situation, fear of failure and family pressure. Among the findings of the study, the inadequacy in social participation skills is caused by technology addiction at a rate of 20% (4). This category includes increased use of phones, computers and tablets. Teachers state that the inadequacy of social participation skills is caused by time at a rate of 20%, which includes time constraints (4).

Teachers state that the inadequacy in social participation skills is also caused by impossibilities and financial problems at a rate of 15%. This category includes lack of laboratory and hall, economic insufficiency, and transportation problem (3). Another finding of the inadequacy in social participation skills is caused by the curriculum at a rate of 15%. This category includes curriculum density, emphasis on teaching rather than training and exams (3). Among the findings of the study, 10% of the students' barriers to social participation skills stem from the teacher. Lack of communication skills and problems stemmed from teacher causes this barrier. In addition, 10% of the inadequacy in social participation skills stems from tools-equipment-materials (2), and there is a lack of course equipment and materials at school/class. Finally, 5% of the inadequacy in social participation skills is caused by the environment (1), and teachers state that environmental factors could also be effective. Some statements of primary school teachers about the factors that hinder the acquisition of social participation skills are given below:

T3: "Time, impossibilities, financial problems and wrong human relations".

T11: "Silencing children in the family and not asking their opinions".

T16: "Sometimes it can be difficult to acquire this skill due to economic factors and sometimes due to transportation impossibilities".

T18: "The family structure of children, the environment in which they were brought up, the characteristics of children, the economic situation of the family, the large amount of the subjects in the curriculum and time constraints".

T19. "Student's introversion, fear of failure".

The views of primary school teachers on how they find students' social participation skills are given in Table 10.

Table 10. *Views of the primary school teachers on how they find students' social participation skills*

Social Participation Skills	<i>f</i>	%	Participant
Insufficient	12	60	T1-T2-T4-T5-T8-T9-T10-T11-T12-T13-T17-T18
Sufficient	6	30	T3-T6-T14-T15-T19-T20
Partially sufficient	2	10	T7-T16

When Table 10 is examined, considering the views of primary school teachers on how students' social participation skills are, 60% of them found it insufficient (12), 30% of them found it sufficient (6), and 10% of them found it partially sufficient (2). Some statements of primary school teachers on how students' social participation skills are given below directly:

T8: "Social participation skills should have the priority at primary school. Unfortunately, there is a generation that is always busy with 3 T (telephone, tablet, television). A generation that has lack of human relations, a generation that forgets and does not know that the individual can exist not alone but with society, and that is materialistic and devoid of moral values".

T10: "A generation is coming who does not care about anyone but himself, who is distant in relations with friends, family, and relatives, and who is distrustful. As a result of lack of communication, anxiety and fear stemming from factors such as technology addiction, separated families and harmful habits, alienation from society occurs".

T11: "I think it is extremely insufficient. They give up easily instead of solving problems by giving ideas. They lack greetings, even a simple good morning, their technology addiction is high, they do not do any social activities such as travelling".

T18: "I think that social participation should start in the family, but unfortunately, at our school, children start learning it after they start school because they do not encounter such a thing until they come to school. Their social participation skill is insufficient".

T19: "They are generally successful in social participation. Our students can express themselves, they do not hesitate to ask questions, and they can speak and act freely in the community".

Suggestions of primary school teachers for improving students' social participation skills are given in Table 11.

Table 11. *Suggestions of primary school teachers for improving students' social participation skills*

Suggestions	<i>f</i>	%	Participant
Organizing social, artistic and sports activities for active participation	8	40	T3-T5-T7-T8-T10-T14-T15-16
Increasing motivation and self-confidence by giving them responsibility according to their interests and abilities	8	40	T2-T4-T6-T11-T14-T15-T16-19
Reducing the negative effects of technology	4	20	T10-T12-T17-T20
Trip and observation	4	20	T3-T4-T7-T10
Giving importance to group work with their peers	3	15	T11-T13-T20
Making students play games and drama	3	15	T11-T13-T17
Creating suitable school atmosphere for activities	2	10	T5-T9
Doing experiments	1	5	T10
Effective time management	1	5	T10
Involving students in various social environments	1	5	T1
Providing tools and materials	1	5	T5
Increasing club events	1	5	T8
Making home visits	1	5	T3
Homogeneity of classes	1	5	T4
Not avoiding communication	1	5	T1
Providing government support	1	5	T5
Providing family support	1	5	T18
Providing training for teachers	1	5	T5

When Table 11 is examined, considering the suggestions of primary school teachers for improving students' social participation skills, their suggestions are listed as follows: Organizing social, artistic and sports activities for active participation (%40), (8); increasing motivation and self-confidence by giving them responsibility according to their interests and abilities (%40), (8); reducing the negative effects of technology (%20), (4); and trip and observation (%40), (8). Other suggestions by primary school teachers are as follows: Giving importance to group work with their peers (%15), (3); making students play games and drama (%15), (3); creating suitable school atmosphere for activities (%10), (2); doing experiments (%5), (1); effective time management (%5), (1); involving students in various social environments (%5), (1); providing tools and materials (%5), (1); increasing club events (%5), (1); making home visits (%5), (1); homogeneity of classes (%5), (1); not avoiding communication (%5), (1); providing government support (%5), (1); providing family support (%5), (1); and providing training for teachers (%5), (1).

Some of the statements of primary school teachers regarding the suggestions for improving students' social participation skills are given directly below:

T1: "Being in different social environments, not avoiding communication, thinking socially".

T4: "Family visits should be made. Classes should be homogeneous in terms of intelligence level. Every teacher wants to see that they are special and that their success is appreciated".

T6: "A person's unused interests and abilities are lost over time. For that reason, I recommend social participation regularly".

T14: "Activities can be done to improve their self-confidence. Motivating speeches can be given to children. It can be said that each person can achieve many things by struggling. They can be given homework and activities they can do on their own".

T20: "Social participation skills can be improved if they keep away from social media and they are allowed to spend more time with their peers".

Discussion and Conclusion

Primary school teachers defined the concept of social participation as participating in social life, socialization, social acceptance and existing in society, collaboration, learning by doing, self-expression, coexistence, life itself, integration with peers, adapting to a new community, one of the ways to success, having good time, loving and being loved, communicating effectively, sharing, and equality and justice. In line with the results of this study, in Memişoğlu's (2016) study, it is seen that teachers explain social participation by emphasizing the social dimension. Studies (Browne and Keeley 2006; Butchart et al., 2009; Macdonald, 2004, cited by Lai, 2012) associate students' working in groups, having class discussions, participating in activities, and designing the content of the homework with the concepts of active learning and social participation.

Primary school teachers find social participation important in many aspects. They think that it is important as it ensures socialization of individuals along with social development, the comfort, peace and happiness of society, self-confidence by expressing yourself, development of

communication, psychological and spiritual development by interaction, solving problems in daily life and working in harmony with others. In addition, they find it important in terms of coping with challenges, planning, improving empathy skills, making joint decisions, loving and being loved, promoting neighbourhood relations, looking from a broad perspective, ensuring permanent learning, self-improvement and feeling free and acceptable. In their study, Karatekin et al., (2014) emphasize the importance of social participation by pointing out that people will adapt to society if they are active and participatory in their relations with their natural and social environment. As a result, social participation is considered as a basic skill that is important in terms of individual's cognitive, affective, psycho-motor and social needs.

Regarding the place of social participation skill at the course level, while 20% of primary school teachers stated that the social participation skill is included in Life Science course, 10% of them stated that it is included in all courses. On the other hand, %5 of them stated that it is included in the learning outcomes of Turkish, Life Science, Social Studies courses, 5 % of them stated it is included in some courses, and 5% of them stated that it is included in in-class and out-of-class exercise programs. %50 of teachers gave answers that were not directly related to the interview question. Irrelevant answers were listed as follows: Social participation should be provided in the family first; and social participation is necessary for a happy life, harmony, self-confidence, problem solving and permanent learning. 30% of teachers stated that social participation allows students to learn by doing. This result may be due to the fact that primary school teachers have no clear idea about the place of social participation skills at the course level. In the study conducted by Mutluer (2013), which is considered to be related to the results of this study, it was found that the majority of social studies teachers do not have sufficient information about the skills in the curriculum and teaching of these skills.

While the majority of primary school teachers stated that social participation skills are included in every grade level, some teachers gave other answers (it provides permanent learning with activity according to grade level; it provides socialization and cooperation; it improves communication and empathy; and it ensures interaction and harmony). This result can be interpreted as that primary school teachers cannot clearly reveal the place of social participation skills at the grade level. In this context, in the study conducted by Çelikkaya (2011), it was determined that social studies teachers partially make students acquire social participation skills. When the studies (Hill et al., 2004; Howie et al., 2010; Lee et al., 2007; Prout, 2001, Tisdall and Davis, 2004) are examined, it is seen that there is a need for policies and practices that will ensure the social participation of students at every grade level. Activities that will attract students' attention should be designed at each grade level and school-based programs should be arranged. Social participation programs should be developed for children by pursuing the strategies that are suitable for children's interests and abilities, and that allow them to express their own perspectives, and by considering the conditions that support children's democratic participation processes.

Concerning the ways to be followed and the activities to be done for the improvement of social participation skills, the majority of teachers replied as doing educational, social and sports activities, playing games, drama, ensuring active participation, travelling and observing, encouraging public speaking, celebrating specific days and weeks, and doing club activities. Some teachers, on the other hand, mentioned the activities such as organizing exhibitions, having picnics, visiting nursing homes, getting to know the individual, getting to know the family and communicating, and doing social welfare activities. Supporting the results of this research, in his study, Sömen (2016) suggested that non-governmental organizations can be visited on specific days and weeks, activities that will ensure the active participation of students can be organized, and prepared in cooperation between teachers and families.

Regarding the tools and materials used for the improvement of social participation skills, the majority of primary school teachers use all kinds of tools and materials suitable for students' level such as group games, dramas, stories, computer, video, smart board, projection, intelligence games, pictures, books, and notebooks. Moreover, primary school teachers also benefit from tools and materials such as sports and game equipment, cardboard, paper, art workshop, library, conference hall, cinema and theatre hall, questionnaire, recognition forms, memoirs, photographs, poems, ballot box and charity box. Meerah et al., (2010) specify that there is a need for structural and institutionally coordinated strategies from teacher training to material development. They also recommend pre-service training of teachers and supporting the curricula at schools.

Regarding the strategies, methods or techniques used for the improvement of social participation skills, primary school teachers stated that they mostly use drama, collaborative group work, games, oral expression, question and answer, being a role model, research and examination, trip and observation, discussion, and brainstorming respectively. Afterwards, they stated that they use the strategies, methods or techniques such as discovery, theatre, case study, physical activity, questionnaire, recognition forms, interviews and dictation respectively. When the literature is examined, Sömen and Bilgili (2017) suggest doing the activities that will provide students with questioning, problem solving, creative thinking and reasoning skills in order to improve social participation skills. Alabaş (2018) states that the most suggested method or technique to make students acquire social participation skills is "travel and research".

It is seen that there are many obstacles in the process of acquiring social participation skills. These barriers are mostly caused by students. Among the barriers arising from the student; selfishness, lack of readiness, prejudices, individual differences, lack of empathy and tolerance, inability to express oneself, hastiness, lack of confidence, negative attitudes, wrong choice of friends, human relations problem, lack of communication skills and preschool inadequacies can be counted. Secondly, the obstacle for social participation skills stems from the family life of the student. The

barriers within the family include tentativeness, silence, family attitude, disadvantaged environment, introversion, silencing, not asking for their opinions, economic situation, fear of failure and family pressure.

Considering other factors that hinder students' social participation skills, the increase in the use of phones, computers and tablets is expressed as technology addiction. In addition, time constraint is an important finding, and the lack of laboratories, halls, economic inadequacies, impossibilities, and financial problems are listed among the barriers. Another obstacle for social participation skill arises from the curriculum, such as curriculum density, the emphasis on teaching rather than training, and exams. Another finding is that there may be problems stemming from the teacher. Social participation skills of students may not develop due to the lack of communication skills of the teacher. Moreover, the lack of equipment and materials at school and problems arising from environmental factors can be listed as barriers for social participation skills. When the literature was examined, there are various studies supporting the results of the In Memişoğlu's (2016) study, procedural redundancy and socio-economic status of school, student and teacher are the most mentioned problems that prevent students from participating in social activities. In addition, it is seen that students' gender and age, socio-cultural and economic status of families are other mentioned problems. Meerah et al., (2010) state that the structural and institutional framework should be improved by allocating more budget for the research to increase social participation. Hill et al., (2004) state that shortcomings in thinking skills related to active citizenship create an obstacle to social participation, and exclusion of poor and disabled students can be given as examples. Nichols (2007), on the other hand, draws attention to the need to recognize and support children's social participation rights inclusively.

Most of the primary school teachers find the social participation skills of the students at primary school insufficient. On the other hand, while some of the teachers find it sufficient, very few of them find it partially sufficient. In line with the results of this research, Meerah et al., (2010) stated in their study that environmental citizenship knowledge, attitude and participation levels of students are between low and medium, and therefore more importance should be given to in-class and out-of-class participation skills. In their research, Webber and Fendt-Newlin (2017) state that students should be supported with individual and group social skills training, community participation support, group-based community activities, peer support studies and skills training for acquiring social networking.

In order to improve students' social participation skills, primary school teachers mostly suggested that social, artistic and sports activities and activities for active participation should be organized, motivation and self-confidence should be increased by giving responsibility according to students' interests and abilities, the negative effects of technology should be reduced, and trip and

observation should be made. They further suggested that importance should be given to group work with their peers, games should be played, drama activities should be done, school atmosphere should be suitable for activities, experiments should be done, effective time management should be planned, and students should be involved in different social environments. Moreover, teachers suggested that tools and materials should be provided, club events should be increased, home visits should be made, classes should be homogeneous, students should not avoid communication, government support should, and family support should be provided, and teacher training should be ensured. Considering children as future citizens and supporting their social participation in real terms requires social participation literacy. The fact that children have learned basic literacy skills and basic arithmetic skills is important for them to become citizens who have the literacy of social participation in the future. In this context, it is recommended that children be included in activities such as drama, art, e-mail, discussion groups, interviews, and surveys by preparing a child counselling and research program (Prout 2001; Tisdall and Davis 2004, cited by Nichols, 2007). Sömen and Bilgili (2017) state that including activities to encourage social participation starting from preschool, students' active participation in activities, and creating a school culture will contribute to the improvement of social participation skills.

Suggestions

According to the results of the research, the following suggestions can be made:

- It is recommended that the social participation skill should be included directly in the curriculum of Human Rights and Citizenship Education.
- Teachers and families can be provided a training on the importance of social participation skill.
- Family support should be provided so that students can take part in activities for social participation. Studies can be carried out to support students' family life and increase their motivation.
- Teachers can be trained on preparing and doing activities, necessary strategies, methods and techniques in social participation skill training.
- Relevant stakeholders can cooperate in solving problems arising from students concerning their social participation skills.
- Time, space and financial problems of schools can be solved for the training of social participation skills.
- Budget can be allocated to the school for events and social activities improving social participation skill.

- Student motivation can be increased to improve social participation skill.
- The content of the textbooks can be prepared for more active participation.
- The problems about tools and materials needed for social participation at schools should be solved.
- Various activities can be carried out to reduce students' technological addiction, and social responsibility projects can be organized.
- Trips to non-governmental organizations, state institutions, and natural environments can be organized, and students can report their observations during the trip and prepare presentations, discuss and share them.

Kaynakça

- Adler, R.P. & Goggin, J. (2005). What do we mean by civic engagement? *Journal of Transformative Education*, 3(3), 236-253. <https://doi.org/10.1177/1541344605276792>
- Akçay, H. & Kapıcı H.Ö. (2016). Hayat bilgisi dersi öğretim programı ve temel beceriler. S. Güven ve S. Kaymakçı (Ed.), *Hayat bilgisi öğretimi içinde* (112-133), Pegem Akademi.
- Alabaş, Ç. (2018). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programlarında (1968-2018) sosyal katılım becerisinin yerinin incelenmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Altunay, E., Oral, G. & Yalçınkaya, M. (2014). Eğitim kurumlarında mobbing uygulamalarına ilişkin nitel bir araştırma. *Sakarya University Journal of Education*, 4(1), 62-80. <https://doi.org/10.19126/suje.37750>
- Baştürk, S. & Taştepe, M. (2013). Evren ve örneklem. S. Baştürk (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri içinde* (129-159), Vize.
- Berg, B.L. (2001). *Qualitative research methods for the social sciences* (4th ed.). Needham Heights: USA.
- Bogdan, R.C. & Biklen, S.K. (2007). *Qualitative research for education* (Fifth edition), Pearson education.
- Browne, M.N. & Keeley, S.M. (2006). *Asking the right questions: A guide to critical thinking*. Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Butchart, S., Handfield, T. & Restall, G. (2009). Using peer instruction to teach philosophy, logic and critical thinking. *Teaching Philosophy*, 32(1), 1-40.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Pegem Akademi.
- Carusi, A. (2003). Taking philosophical dialogue online. *Discourse: Learning and Teaching in Philosophical and Religious Studies*, 3(1), 95-156. <https://doi.org/10.5840/discourse20033114>
- Chapin, J.R. (2006). *Elementary social studies: A practical guide*. (6th Ed.), Pearson Education.
- Chen, H.F. & Cohn, E.S. (2003) Social participation for children with developmental coordination disorder. *Physical & Occupational Therapy In Pediatrics*, 23(4), 61-78. https://doi.org/10.1080/J006v23n04_05
- Çelikkaya, T. (2011). Sosyal bilgiler programında yer alan becerilerin kazandırılma düzeyi: öğretmen görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(3), 969-990.
- Çepni, S. (2009). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*, Celepler.
- Garrote, A. (2017). The relationship between social participation and social skills of pupils with an intellectual disability: A study in inclusive classrooms. *Frontline Learning Research*, 5(1), 1-15. <http://dx.doi.org/10.14786/flr.v5i1.266>
- Gerring, J. (2007). *Case study research: Principles and practices*, Cambridge University.

- Gillis, A. (2019). Reconceptualizing participation grading as skill building. *Teaching Sociology*, 47(1), 10-21. <https://doi.org/10.1177/0092055X18798006>
- Gonzalez, M.T., Hartig, T., Patil, G.G., Martinsen, E.W. & Kirkevold, M. (2011) A prospective study of group cohesiveness in therapeutic horticulture for clinical depression. *Int J Ment Health Nurs*, 20(2), 119-129. <https://doi.org/10.1111/j.1447-0349.2010.00689.x>
- Hill, M., Davis, J., Prout, A. & Tisdall, K. (2004) Moving the participation agenda forward. *Children and Society*, 18(2), 77-96. <https://doi.org/10.1002/chi.819>
- Hoskins, B., Janmaat, J.G. & Villalba, E. (2012). Learning citizenship through social participation outside and inside school: an international, multilevel study of young people's learning of citizenship. *British Educational Research Journal*, 38(3), 419-446. <http://dx.doi.org/10.1080/01411926.2010.550271>
- Howie, L.D., Lukacs, S.L., Pastor, P.N., Reuben, C.A. & Mendola, P. (2010). Participation in activities outside of school hours in relation to problem behavior and social skills in middle childhood. *Journal of School Health*, 80(3), 119-125. <https://doi.org/10.1111/j.1746-1561.2009.00475.x>
- Karatekin, K., Kuş, Z. & Merey, Z. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının çevre sorunlarının çözümünde sosyal katılımları. *İlköğretim Online*, 13(2), 345-361.
- Knott, G. & Bannigan, K. (2013). A Critical Review of the approved mental health professional role and occupational therapy. *British Journal of Occupational Therapy*, 76(3), 118-126. <https://doi.org/10.4276/0308022.13x13627524435108>
- Lai, K. (2012). Assessing participation skills: online discussions with peers, *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 37(8), 933-947, <https://doi.org/10.1080/02602938.2011.590878>
- Law, M. (2002). Participation in the occupations of everyday life. *The American Journal of Occupational Therapy*, 56(6), 640-649. <https://doi.org/10.5014/ajot.56.6.640>
- Lee S.M., Burgeson C.R., Fulton J.E. & Spain C.G. (2007). Physical education and physical activity: results from the School Health Policies and Programs Study 2006. *Journal of School Health*, 77(8), 435- 463. <https://doi.org/10.1111/j.1746-1561.2007.00229.x>
- Macdonald, J. (2004). Developing competent e-learners: The role of assessment. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 29(2), 215-226. <https://doi.org/10.1080/0260293042000188483>
- McMillan, J.H. (2004). *Educational research: Fundamentals for the consumer*. (Fourth Edition), Pearson Education.
- McMillan, J.H. & Schumacher, S. (2006). *Research in education: Evidence-based inquiry*. Boston: Pearson Education.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2018a). *Hayat bilgisi dersi öğretim programı (İlkokul 1, 2 ve 3. Sınıflar)*, Ankara. Erişim adresi: <http://mufredat.meb.gov.tr> adresinden 28.11.2021 tarihinde erişilmiştir.

- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2018b). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)*, Ankara. Erişim adresi: <http://mufredat.meb.gov.tr> adresinden 29.11.2021 tarihinde erişilmiştir.
- Meerah, T.S.M., Halim, L. & Nadeson, T. (2010). Environmental citizenship: What level of knowledge, attitude, skill and participation the students own? *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2(2), 5715–5719. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.03.933>
- Memişoğlu, H. (2016). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal katılıma ilişkin görüşleri, *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(19), 621-640, <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.9782>
- Merriam, S.B. (2015). *Nitel araştırma, desen ve uygulama için bir rehber*. (S. Turan, Çev. Ed.), Nobel Akademik.
- Mutluer, C. (2013). Sosyal bilgiler programlarında yer alan beceriler hakkında sosyal bilgiler öğretmen görüşleri: İzmir Menemen örneği. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(7), 355-362. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5236>
- Nichols, S. (2007) Children as citizens: literacies for social participation. *Early Years*, 27(2), 119-130. <https://doi.org/10.1080/09575140701425217>
- Önal, G. (2012). *Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının toplumsal katılımı ile ilgili haklarının kullanımına ilişkin görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Öztürk, M. & Mutlu, N. (2017). Sosyal bilgiler ve tarih derslerinde beceri ve değerleri ne kadar öğretiyoruz? *Sakarya University Journal of Education*, 7(3), 552-563. <https://doi.org/10.19126/suje.328256>
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (Third Edition), Sage.
- Prout, A. (2001) Representing children: reflections on the Children 5–16 Programme. *Children & Society*, 15, 193–201. <https://doi.org/10.1002/chi.667>
- Punch, K.F. (2011). *Sosyal araştırmalara giriş, nitel ve nicel yaklaşımlar*. (D. Bayrak, H.B. Arslan, Z. Akyüz, Çev.), Siyasal.
- Samancı, O., Ocakçı, E. & Seçer, İ. (2018). Developing scale for determining the social participation skills for children and analyzing its psychometric characteristics. *International Education Studies*, 11(6), 92-98. <https://doi.org/10.5539/ies.v11n6p92>
- Senemoğlu, N. (1994). Okulöncesi eğitim programı hangi yeterlikleri kazandırmalıdır? *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10, 21-30.

- Sever, I. (2021). Sosyal bilgiler dersinin temel becerileri. V. Aktepe, M. Gündüz, N. Kurtdele Fidan ve E. Yalçinkaya (Ed.), *Kuramdan uygulamaya sosyal bilgiler öğretimi içinde* (22-45), Pegem Akademi.
- Sinnema, G. (1992). Youths with chronic illness and disability on their way to social and economic participation: A health-care perspective. *Journal of Adolescent Health*, 13(5), 369-371. [https://doi.org/10.1016/1054-139X\(92\)90030-F](https://doi.org/10.1016/1054-139X(92)90030-F)
- Sömen, T. (2016). *Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrencilere sosyal katılım becerisi kazandırma durumları*. Yayınlanmamış doktora tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Sömen, T. & Bilgili, A.S. (2017). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin öğrencilere sosyal katılım becerisi kazandırma durumları. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(33), 403-426, <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.12616>
- Stanley, M. (2010). *Çocuk ve beceri*. İstanbul: Ekinoks Yayıncılık.
- Şahin, Ü. (2020). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin sosyal katılım becerisi kazanma durumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Taneri, A. (2021). 2018 hayat bilgisi öğretim programının yetkinlikler, beceriler, kavramlar ve kazanımlar yönünden incelenmesi. V.Aktepe ve M.Gündüz (Ed.), *Kuramdan uygulamaya hayat bilgisi öğretimi kitabı içinde* (60-87), Pegem Akademi.
- Taşkıran, C., Baş, K. & Bulut, B. (2016). Sosyal bilgiler dersinin kendine özgü becerilerinin kazandırılma düzeyi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(11), 1-19.
- Tisdall, E. & Davis, J. (2004) Making a difference? Bringing children's and young people's views into policy-making, *Children and Society*, 18(2), 131-142.
- Thompson, G., Buch, R. & Kuvaas, B. (2016). Political skill, participation in decision-making and organizational commitment. *Personnel Review*, 46(4), 740-749.
- Uzunkol, E. (2021). Hayat bilgisi öğretiminde temel beceri öğretimi. V.Aktepe ve M.Gündüz (Ed.), *Kuramdan uygulamaya hayat bilgisi öğretimi kitabı içinde* (60-87), Pegem Akademi.
- Webber, M. & Fendt-Newlin, M. (2017). A review of social participation interventions for people with mental health problems. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*, 52, 369-380. <https://doi.org/10.1007/s00127-017-1372-2>
- Yağar, F. & Dökme, S. (2018). Derleme niteliksel araştırmaların planlanması: araştırma soruları, örneklem seçimi, geçerlik ve güvenirlik. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(3), 1-9.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Seçkin.
- Zhang, S., Jiang, H. & Carroll, J.M. (2011). Integrating online and offline community through facebook. *International Conference on Collaboration Technologies and Systems*, Philadelphia, 23-27 May, 569-578.